

در حلقہ آغورنی کلا

لیکوال: دکتور عبد اللہ بن محمد السدحان
ژباړن: انډیال ساپی

د کتاب خپرونې لړۍ

د خان آغورنې کلا

ليکوال:

د/عبد الله بن محمد السدحان

ژباړن

انديال ساپی

اسلام لارښود

+966 509 386 133

andyal.safi@gmail.com

www.larkhud.com

يادونه

د اسلامي لارښود سائټ www.Larkhud.com له ليکلي موافقي پرته هېڅ چاته اجازت نه ورکوي چې نشریات يې په کتابي بڼه نشر او اشاعت کړي، دا عمل غیر اخلاقي او قانوني جنايت بولي، د سرغړونې په صورت کې د هر ډول محکمي بشپړ حقوق لري.

اسلامي لارښود دعوتي خپرونډويه اداره ده، له هېڅ چا سره سياسي اړيکې نه پالي او نه د کوم گوند او يا تنظيم ترجماني کوي او نه د ليکوالانو د ليکنو او کتابونو د ملاتړ مسؤليت په غاړه اخلي، هر ليکوال د خپلې ليکنې عند الله او عند الناس مسؤول دی.

په درنښت

د اسلامي لارښود سائټ اداره

www.Larkhud.com

د کتاب ځانگړنې

د کتاب نوم: د ځان ژغورنې کلا
لیکوال: د / عبد الله بن محمد السدحان
ژباړن: انديال ساپی (نور حبیب امیري)
کمپوز: ژباړن
چاپ کال: ناچاپ
چاپ شمېر: ۰۰۰
خپرنډوی: ریان اسلامي کتابتون او د اسلامي لارښود سایټ

د شیخ د/ عبد الله بن عبدالرحمن بن جبرین تقریظ

الحمد لله رب العالمین، والثناء لوجه هو ربی لا إله إلا هو علیه توکلت وإليه متاب،
 وصلي الله على عبده ورسوله محمد وعلى آله وأصحابه وبعد:

ما هغه رساله ولوسته چې ورور عبدالله بن محمد بن عبدالرحن السدحان له شر او زیان څخه د ژغورونکو اذکارو په اړه لیکلي ده، واقعا چې د قران کریم او صحیحو حدیثونو په رڼا کې یې اسان او لنډ اذکار راټول کړي، چې دهغې په اغیز او گټو باندې یې د مشهورو صحیحو حدیثونو څخه استدلال کړي، او یادونه یې کړي چې دا پرلپسې تجربه شوي، فائده یې محسوسه او اغیز یې ښکاره دی، ځکه دا د نبی صلی الله علیه وسلم له ویناوو، او هغه د صحابو او پیرویانو له تجربو څخه دي، له دې امله مونږ هر مسلمان ته چې دخپل رب اطاعت کوي، د ځان او خپلو مسلمانانو ورنه لپاره خلاصی غواړي د استعمال لارښوونه کوو، مونږ په فردي (وگړیزه) او ټولنیزه توګه نصیحت کوو چې پدې سره د ځان ساتنه وکړي، په رښتنولي یې عقیده ولري، ترڅو الله جل جلاله دوی ته له ټولو شرونو څخه نجات ورکړي، د پیریانو انسانانو د نظر، ساحرانو او هغوی د ملګرو له لورې له هرې بدۍ یې وساتي، یقینا مصیبتونه لوی شوي، تکلیفونه ډېر شوي او شیطانان د ځینو مسلمانانو په تصرف برلاسه شوي چې درملنه ستونزمنه ده، د دې ټولو لامل د اذکارو او دعاګانو څخه لا پروایي، په بې ځایه او باطلو شیانو مشغولېدل، عکسونو او سندرو ته مخه کول دي، چې لامله یې په دوی شیطانان مسلط او ښکاره برلاسي شول.

الله جل جلاله څخه د حفاظت او ساتنې سوال کوو، خپلو نفسونو د شر او شیطان له وسوسو څخه ترې پناه غواړو.

۱۴۱۸/۱/۲۶هـ

عبد الله بن عبدالرحمن بن جبرین

افتاء د کمپسون متقاعد غړی

iLovePDF

د ليکوال سریزه

إِنَّ الْحَمْدَ لِلَّهِ نَحْمَدُهُ وَنُسْتَعِينُهُ وَنُسْتَعِذُّهُ، وَنَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ شُرُورِ أَنْفُسِنَا وَمِنْ سَيِّئَاتِ أَعْمَالِنَا، مَنْ يَهْدِهِ اللَّهُ فَلَا ضَلَالَ لَهُ، وَمَنْ يَضِلَّ فَلَا هَادِيَ لَهُ، وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى نَبِيِّنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ وَبَعْدُ:

ځينې ورونو له ما څخه وغوښتل چې په اذکارو کې داسې يو کتاب وليکم چې نه ډېر اوږد وي چې د سترتيا لامل وگرځي او نه ډېر لنډ وي چې د ليکنې موخه اخلاص کړي، ځينې علماوو د اذکارو په اړه ډير کتابونه ليکلي چې تکرار او د سندونو راوړلو اوږد کړي دي، چې د اړو کسانو همت هغی د لوستلو پاتې راغلی.

امام بخاري - رحمه الله- د رسول الله صلی الله علیه وسلم نه روايت کوي، چې بې شکه هغه فرمايلي دي: «إِذَا أَمَرْتُكُمْ بِأَمْرٍ فَأَتُوا مِنْهُ مَا اسْتَطَعْتُمْ»^(۱). ژباړه: کله چې درته په کوم شي امر وشي نو د خپل توان په اندازه يې ترسره کړئ.

له امام ابو عمرو بن صلاح څخه د هغه مقدار په هکله وپوښتل شو چې مسلمان نارینه او ښځينه پرې د الله جل جلاله له ذکر کونکو څخه شمېرل کېږي، هغه وويل: (کله چې سحر او ماښام، دښې او ورځې په مختلفو

(۱) بخاري: (۷۲۸۸)، او مسلم: (۱۳۳۷).

حالاتو او وختونو کې د مآثور او ثابتو اذکارو په ویلو همیشوالی کوي).
عبد الله بن بسر رضي الله عنه وايي: له رسول الله صلى الله عليه وسلم څخه
يو سړي وپوښتل: اى د الله تعالى رسوله د اسلام احکام په ما ډېر شوي، داسې
څه راوبښايه چې زه پرې ټينگ پاتې شم، هغه ورته وفرمايل: «لَا يَزَالُ لِسَانُكَ
رَطْبًا مِنْ ذِكْرِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ»^(۱).

ژباړه: ستا ژبه دې تل دالله جل جلاله په ذکر لمده وي.

په دې کې شک نشته چې تل لږ غوره وي د هغه ډېرو نه چې کله کله وي
رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايې: «خَيْرُ الْأَعْمَالِ إِلَى اللَّهِ أَدْوَمُهَا وَإِنْ
قَلَّ»^(۲).

ژباړه: د الله جل جلاله په وړاندې غوره عمل هغه دی چې تل وي که څه هم
لږ وي.

په دې لنډ کتاب کې ما هغه ورځنې اذکار چې په صحیحو حدیثونو کې ثابت
دي او د هغې تجربه شوې گټورې پایلې راتولې کړي، زما په الله قسم چې
څوک په دې عمل او همیشوالی وکړي^(۳) نو خپل ځان، کورنۍ، شتمنۍ او
اولادونه به د شیطان له چلونو او وخت له افتونو خوندي کړي، الله تعالى به
يې له هر څه پوره شي او د هغه ساتنه به وکړي.

(۱) صحیح الترمذی: (۱۳۹/۳).

(۲) بخاری: (۶۴۶۵).

(۳) له دې نه یوازې په دې اذکارو بسنه او د نورو پریښودل نه دې مراد، بلکې دا باند اصل وگرځي
او د نورو ویل لا غوره کار دی.

د الله جل جلاله څخه پخپله موخه کې د توفیق مرستې او اسانۍ سوال کوم
چې دا کتاب د هغه چا لپاره یو باوري اصل وگرځوي چې غواړي د ځان
ساتنه او حفاظت وکړي.

ژغورونکي وينـاوې

لومړۍ: بسم الله ويل

ژباړه: پيل كوم په نوم د الله

د ويلو طريقه: د هر مهم کار له پيل څخه مخکې ويل.

تجربه شوې گټورې اغيزې:

(۱) شيطان سره له يو ځايه خوراک کولو او د شپې له تيرولو څخه خوندي کېدل:

رسول صلي الله عليه وسلم ويلي دي: «إِذَا دَخَلَ الرَّجُلُ بَيْتَهُ، فَذَكَرَ اللَّهَ عِنْدَ دُخُولِهِ وَعِنْدَ طَعَامِهِ، قَالَ الشَّيْطَانُ: لَا مَبِيتَ لَكُمْ، وَلَا عَشَاءَ، وَإِذَا دَخَلَ وَلَمْ يَذْكُرِ اللَّهَ عِنْدَ دُخُولِهِ، قَالَ الشَّيْطَانُ: أَذْرَكْتُمُ الْمَبِيتَ، فَإِذَا لَمْ يَذْكُرِ اللَّهَ عِنْدَ طَعَامِهِ، قَالَ: أَذْرَكْتُمُ الْمَبِيتَ وَالْعَشَاءَ»^(۱).

ژباړه: کله چې يو څوک په تاسو کې خپل کور ته ننوځي، د ننوتلو او خوراک پر وخت دالله جل جلاله يادونه وکړي نو شيطان ووايي: ستاسې لپاره نه د شپې تيرول شته او نه د ماښام خواړه، او کله چې يو څوک داخل شي او دننوتلو پر مهال د الله تعالی يادونه ونه کړي نو شيطان ووايي: شپه مو

(۱) امام مسلم روايت کړی: (۲۰۱۸).

تر لاسه کړه، او کله چې ماښام د ډوډۍ پر وخت بسم الله ونه وایي نو شیطان ووايي: د ماښام خوراک او شپه تیروول دواړه مو ترلاسه کړل.

(۲) په کار کې دبرکت پوره والی:

د رسول الله صلی الله علیه وسلم څخه په مختلفو طریقو روایت دي، هغه فرمایي: «كُلْ أَمْرٍ ذِي بَالٍ لَا يُبْدَأُ فِيهِ بِبِسْمِ اللَّهِ، وَفِي رَوَايَةٍ (بَذَكَرَ اللَّهُ) فَهُوَ أَقْطَعُ، وَفِي رَوَايَةٍ (فَهُوَ أَتَر)»^(۱).

ژباړه: هر مهم کار چې په بسم الله پیل نشي بل روایت کې راځي چې د الله جل جلاله په یادونه پیل نشي نو دا پرې شوی دی، په بل روایت کې راځي دا د برکت له پلوه نیمگړی دی.

(۳) له شیطان څخه پټوالی (پرده) او له زیانه یې خوندي کېدل:

رسول صلی الله علیه وسلم فرمایي دي: «سَتَرٌ مَا بَيْنَ أَعْيُنِ الْجِنِّ وَعَوْرَاتِ بَنِي آدَمَ إِذَا دَخَلَ أَحَدُهُمُ الْخَلَاءَ أَنْ يَقُولَ: بِاسْمِ اللَّهِ»^(۲).

ژباړه: انسانانو د شرمگاڼو او پیریانو د سترگو ترمنځ پرده دا ده چې کله له دوی څخه څوک د اودس ماتي ځای ته ننوځي نو بسم الله دې ووايي.

(۱) ابن الصلاح او نووي پخپل کتاب الأذکار کې ورته صحیح ویلي دي، امام البانی رحمه الله وایي: په نورو شواهدو سره د حسن په درجه کې دی.

(۲) امام ترمذی روایت کړي، امام البانی رحمه الله ورته په خپل کتاب صحیح الترمذی کې صحیح ویلي دي: (۴۹۶).

د تجربې پایله:

کله چې خالد بن ولید رضي الله عنه حیري^(۱) ته لار ورته وویل شو له زهرو ځان ساته او له عجمو څخه اوبه مه څکوه، خالد رضي الله عنه وویل: ماته زهر راوړئ په لاس کې یې ونېول او بیا یې د بسم الله په ویلو سره وڅکل نو هیڅ زیان یې ورنه رسولو^(۲).

اړینه فائده:

دا د بسم الله ویلو په گټو او برکت دلیل دی، مسلمان ته پکار دي چې خپله ژبه هر وخت په هر کار کې په بسم الله ویلو روږدي (عادت) کړي، تر څو الله جل جلاله یې په کړنو کې برکت واچوي، شیطان تر جلا شي او له شره یې خوندي پاتې شي.

(۱) په شام کې د یو ځای نوم دی.

(۲) بیهقي، أبو نعیم، طبرانی او ابن سعد-رحمهم الله- په صحیح سند ذکر کړي، وگوره تهذیب التهذیب د ابن حجر-رحمه الله-: (۱۲۵/۳).

دوهم: سورت فاتحه لوستل:

«بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ (۱) الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ (۲) الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ (۳) مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ (۴) إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ (۵) اهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ (۶) صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ».

ژباړه: د الله په نوم چې ډېر زيات مهربان، پوره رحم لرونکی دی، ټوله ثنا او ستاينه يوازې الله لره ده، چې د ټولو کائناتو پالونکی دی، ډېر زيات مهربان، پوره رحم لرونکی دی، د جزا د ورځې مالک دی، موږ همدا ستا عبادت کوو او هم دا ستا څخه مرسته غواړو، موږ ته سمه لاره وښايه؛ د هغو کسانو لار چې تا پرې پېرزوېنه کړې ده، چې غوسه پرې نه ده شوې او بې لاري شوي نه دي.

د ويلو طريقه: هر مرض د دمولو لپاره يو ځل، يا دري ځل، يا اوه ځل او يا له دې څخه زيات لوستل.

تجربه شوې گټورې پايلې:

(۱) دهر زهريله شي د چيچلو درملنه:

له ابو سعيد الخدری رضی الله عنه نه روايت دی فرمايي: «أَنَّ رَهْطًا مِنْ أَصْحَابِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي سَفَرَةٍ سَافَرُوهَا، حَتَّى نَزَلُوا عَلَى حَيٍّ مِنْ أَحْيَاءِ الْعَرَبِ، فَاسْتَضَافُوهُمْ فَأَبَوْا أَنْ يُضَيِّفُوهُمْ، فَلَدَغَ سَيْدُ ذَلِكَ الْحَيِّ، فَسَعَوْا لَهُ بِكُلِّ شَيْءٍ لَا يَنْفَعُهُ شَيْءٌ، فَقَالَ بَعْضُهُمْ: لَوْ أَتَيْنَاهُمْ هَؤُلَاءِ الرَّهْطَ الَّذِينَ نَزَلُوا بِكُمْ، لَعَلَّهُ أَنْ يَكُونَ عِنْدَ بَعْضِهِمْ شَيْءٌ، فَأَتَوْهُمْ، فَقَالُوا: يَا أَيُّهَا الرَّهْطُ إِنَّ سَيِّدَنَا لَدَغَ،

وَسَعَيْنَا لَهُ بِكُلِّ شَيْءٍ لَا يَنْفَعُهُ، فَهَلْ عِنْدَ أَحَدٍ مِنْكُمْ مِنْ شَيْءٍ؟ فَقَالَ بَعْضُهُمْ: نَعَمْ، وَاللَّهِ إِنِّي لَرَاقٍ، وَلَكِنَّ وَاللَّهِ لَقَدْ اسْتَضَفْنَاكُمْ فَلَمْ تُضَيِّقُوا، فَمَا أَنَا بِرَاقٍ لَكُمْ حَتَّى تَجْعَلُوا لَنَا جُعَلًا، فَصَالَحُوهُمْ عَلَى قَطِيعٍ مِنَ الْغَنَمِ، فَأَنْطَلَقَ يَنْفِلُ عَلَيْهِ، وَيَقْرَأُ: الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ فَكَأَنَّمَا نُشِطَ مِنْ عَقَالٍ»^(۱).

ژباړه: رسول الله صلی الله علیه وسلم له ملگرو (صحابو) څخه یوه ډله په سفر لاره، تر دې چې دعربو له کلو څخه یو کلي ته ورغلل، له کلیوالو څخه یې د میلستیا غوښتنه وکړه هغوی یې له میلستیا انکار وکړ، د دغه کلی ملک (سرادار) وچپل شو، د کلی خلکو یې په هرڅه د تداوی هڅه وکړه خو هېڅ فائده یې ورنکړه ځینو وویل کچېرې دغه راغلی مسافرو ته ورشو ښایي دوی سره د تداوی لپاره څه وي، دوی ته راغلل او ورته یې وویل: ای مسافرو زموږ ملک چپل شوی مونږ یې په هر څه د تداوی هڅه وکړه، خو څه فائده یې ورنکړه، په تاسې کې له کوم یو سره د علاج لپاره څه شته، ځینو وویل: هو، په الله قسم زه دم گړی یم، په الله قسم چې له تاسې مو د میلستیا غوښتنه وکړه خو تاسو انکار وکړ، زه تر هغې دم نه کوم چې تاسې مونږ ته بدله رانه کړئ، د گډو په یوه رڼه یې ورسره جوړ جاړی وکړ، په هغه یې د لارو توکل او د سورت فاتحې لوستل پیل کړل، داسې و گویا چې دی له ترلو غوټو (پرو) خلاص شوی وي.

(۱) بخاري: (۱۹۸/۱۰)، او مسلم: (۱۷۳۷/۴).

(۲) د لیونتوب لپاره فعال علاج:

خارجہ له خپل تره روایت کوي، وايي: أَقْبَلْنَا مِنْ عِنْدِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، فَأَتَيْنَا عَلَى حَيٍّ مِنَ الْعَرَبِ، فَقَالُوا: نُبْنِتَا أَنْكُمْ جِئْتُمْ مِنْ عِنْدِ هَذَا الرَّجُلِ بِخَيْرٍ، فَهَلْ عِنْدَكُمْ دَوَاءٌ أَوْ رُقِيَّةٌ؟ فَإِنْ عِنْدَنَا مَعْتُوهَا فِي الْقِيُودِ. قَالَ: فَقُلْنَا: نَعَمْ. قَالَ: فَجَاءُوا بِالْمَعْتُوهِ فِي الْقِيُودِ، قَالَ: فَقَرَأْتُ بِفَاتِحَةِ الْكِتَابِ ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ غُدُوَّةً وَعَشِيَّةً، أَجْمَعَ بُرَاقِي، ثُمَّ أَنْفُلُ، قَالَ: فَكَأَنَّمَا نَشَطَ مِنْ عَقَالٍ قَالَ: فَأَعْطُونِي جُعَلًا، فَقُلْتُ: لَا حَتَّى أَسْأَلَ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، فَسَأَلْتُهُ فَقَالَ: «كُلْ لَعْمَرِي مَنْ أَكَلَ بِرُقِيَّةٍ بَاطِلٍ لَقَدْ أَكَلَتْ بِرُقِيَّةٍ حَقٌّ»^(۱).

ژباړه: مونږ د رسول الله صلی الله علیه وسلم له خوا څخه دعربو یو کلي ته راغللو، دوی وویل: مونږ خبر شوي یو چې تاسې ددغه سړي له خوا څخه په خیر راغلي یاست، ایا له تاسو سره کوم دم یا دوا شته، ځکه له مونږ سره تړل شوي لیونی دی، هغه وویل: مونږ وویلي هو، هغه وویل: لیونی یې تړلي راوستلو، هغه وویل: ما پرې دري ورځې د سحر او ماښام له خوا سورت فاتحه ولوستله، لارې به مې راټولولې او بیا به مې په هغه وروتوکلي، هغه وویل: دا داسې وه گویا چې دی له پړو خلاص شوی وي، ماته یې انعام راکړ ماوویل تر هغه یې نه اخلم چې په اړه یې له رسول الله صلی الله علیه وسلم څخه ونه پوښتم، نو ما ترې وپوښتل هغه وویل: ویې خوره زما دې قسم وي چا په ناروا دم وخوړه یقینا تا خو په رشتنی دم وخوړه.

(۱) امام أبو داود روایت کړی: (۳۸۹۶) سند یې حسن دی.

(۳) د پړسوب تداوی:

ابن حجر هيثمي د عراق له ځينو مشايخو نقلوي دى وايي: په وړوکوالي کې زما د بنو د پاسه د غوتې په شکل دانه وه کله چې لوى او بالغه شوم، نو بانه مې درانه شو ماته وويل شو: چې په بغداد کې يو يهودي طبيب دى دبنو پاس طرف خيروي او دانه راوباسي، خو له دې امله چې يهودى و زما زړه ونه منله، څه وخت ما په خوب کې وليدل چې څوک راته وايي: د اودس کولو پر وخت په دې سورت فاتحه ولوله، څو ورځې ما دا کار وکړ، زه لگيا وم مخ او د سترگو بانه مې وينځل چې دغه مهال غوته پخپله راووتله او اثر يې له مينځه ولاړ، نو پوهه شوم چې دا کار سورت فاتحې د لوستلو په برکت وشو، ما به په دې سره د تېو او نورو ناروغيو درملنه هم کوله چې زياتره به يې د الله تعالى په فضل سره رغيدلي^(۱).

(۴) د دردونو مرهم (د ابن قيم رحمه الله کيسه):

عبد الملك بن عمير وايي: رسول صلى الله عليه وسلم فرمايلي دي: «فِي فَاتِحَةِ الْكِتَابِ شِفَاءٌ مِنْ كُلِّ دَاءٍ»^(۲).

ژباړه: د فاتحې په سورت کې د هرې ناروغۍ درملنه ده.

ابن القيم رحمه الله وايي: (څه وخت زه په مکه کې پاتې کېدم، ماته

(۱) د اثار د ابن حجر په الأذکار کتاب کې ذکر شوى، تحقيق مشهور سلطان (ص ۲۷).

(۲) دارمي په سنن کې: (۲/۴۴۵)، او بيهقي په شعب الإيمان کې ذکر کړى: (۱/۳۵۷/۲)، دا حديث

مرسل او د جيد سند واله دى، سيوطي په الدر المنثور کې وايي: د سند رجال يې ثقات

دى: (۵/۱).

ځینې ناروغۍ رارسیدلي، ډاکټر او درمل به مې نه موندل، دځان تداوي به مې په سورت فاتحه کوله، ما د هغې ناشنا اغیز ولید، چا چې به له درد څخه شکایت کولو ما به دغه ورنښووله، چې زیاتره به یې ډیر زر رغیدل^(۱).

په سورت فاتحې سره په رښتنې ډول د ډېرو نفسي او عضوي ناروغيو تداوي شوي دي، چې د الله جل جلاله په فضل سره بشپړې روغې شوې دي، دا پوره ده چې رسول صلی الله علیه وسلم رقیه (دم) نومه ویلي، اوکوم ټاکلی مرض یې نه دی ښوولی.

(۱) الجواب الکافي د ابن القيم: (ص ۸).

دریم: ایت الكرسي لوستل:

الله جل جلاله فرمايي: ((اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ لَا تَأْخُذُهُ سِنَةٌ وَلَا نَوْمٌ لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِنْ عِلْمِهِ إِلَّا بِمَا شَاءَ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَلَا يَئُودُهُ حِفْظُهُمَا وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ)).

ژباړه: د الله جل جلاله پرته بل هېڅوک د بندګۍ وړ نشته، هغه ابدې ژوندي او د ټول کائنات تنظيمونکی دي؛ هغه نه ويديري او نه پرېشاني پرې راځي. په اسمانونو او ځمکه کې چي هر څه دي، د هغه په اختيار کې دي. څوک د هغه په وړاندي د هغه له اجازې پرته سپارښت کولای شي؟ - څه چي د بندګانو په وړاندي دي په هغو هم خبر دی او څه چي د بندګانو څخه پټ دي په هغو هم؛ او هغوی د هغه له معلوماتو څخه هيڅ شي د ادراک توان نه لري؛ مګر دا چي الله جل جلاله پخپله د کوم شي علم ورکول وغواړي. خوره شوي ده کړسي د هغه پر اسمانونو او ځمکه باندې او او نه سترې کوی هغه لره ساتنه ده دی دواړو. يوازي هماغه (الله جل جلاله) يو لوی او لوړ ذات دی.

د ويلو طريقه: يو ځل سحر يو ځل ماښام، دوید کيدو پر وخت، او د هر فرضي لمانځه څخه وروسته ويل.

تجربه شوې ګټورې پايلې:

(۱) د ملائکو له لورې د شپې لخوا څارونکي:

له ابو هريره رضي الله عنه روايت دی، وايي: (وَكَلَّنِي رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِحِفْظِ زَكَاةِ رَمَضَانَ فَأَتَانِي آتٍ فَجَعَلَ يَخْشُو مِنَ الطَّعَامِ) - فَذَكَرَ الْحَدِيثَ فَقَالَ فِي آخِرِهِ: (إِذَا أُوْتِيَ إِلَى فِرَاشِكَ فَأَقْرَأْ آيَةَ الْكُرْسِيِّ، كُنْ يَزَالَ عَلَيْكَ مِنَ اللَّهِ حَافِظٌ، وَلَا يَقْرُبُكَ شَيْطَانٌ حَتَّى تُصْبِحَ)، فَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ «صَدَقَ وَهُوَ كَذُوبٌ ذَاكَ شَيْطَانٌ»^(۱).

ژباړه: زه رسول صلی الله علیه وسلم رمضان د میاشتي په زکات ساتلو مکلف کړم ماته یو راتلونکی راغلی چې له طعام څخه یې لېږ اخستلي) حدیث ذکر کوي او د حدیث په اخر کې وايي: (کله چې ته د خوب ځای ته لاړ شي نو ایت الکرسې ولوله یقینا تا سره به هميشه د الله جل جلاله له لورې ساتونکی وي او تر هغې به درته شیطان درنږدي نشي چې تر څو سبا کړي). نو رسول الله صلی الله علیه وسلم وفرمايل: «تا ته یې رېښتیا ویلي خو هغه دروغزن دی هغه شیطان دی».

همدا رنگه د هر فرضي لمانځه څخه وروسته ویل کېږي، له ابی امامه رضي الله عنه څخه روايت دی وايي: رسول الله صلی الله علیه وسلم وفرمايل: «مَنْ قَرَأَ آيَةَ الْكُرْسِيِّ دُبَّرَ كُلُّ صَلَاةٍ مَكْتُوبَةٍ لَمْ يَمْنَعْهُ مِنْ دُخُولِ الْجَنَّةِ إِلَّا أَنْ

يُؤْتِ»^(۱).

ژباړه: څوک چې د هر فرضي لمانځه څخه وروسته ايت الکرسي ووايي پرته له مرگ څخه به يې بل څه جنت له ننوتلو منع نه کړي.

(۲) له کورونو او ودانيو څخه د شيطانانو شپږل:

له عبدالله بن مسعود رضی الله عنه روايت دی يقينا هغه وايي: (د رسول الله صلى الله عليه وسلم له ملگرو څخه يو کس د پيريانو څخه له يو پيري سره مخامخ شو، نو له هغه سره غيږ ونيوله، نو پيري يې راوپرځولو، انسان ورته وويل: زه تا ډېر خوار او دکمزوری بدن څښتن وينم، ستا پښتۍ د سپي د پښتو په څېر دي، تاسې ټول پيريان داسې ياستی که نه ته د پيريانو له ډلې څخه داسې يې ،هغه ورته وويل: نه په الله قسم زه له هغوی څخه پياوړی يم، خو له ما سره يو ځل بيا غيږ ونيسه، که دې راوپرځولر، نو داسې څه درنايم چا تا ته گټور وي، هغه وويل: سمه ده، نوپيري يې دويم ځل هم راوغورځولو ، پيري ورته وويل: (ايت الکرسي) ووايه، يقينا دا به ته په يو کور کې نه لولي مگر دا چې شيطان به له هغه څخه په داسې حال کې وځي چې دهغه لپاره به د خره د اواز په څېر اواز وي (تيزونه) او بيا تر د سحره پورې داخل نشي. صحابو وويل: ای ابا عبد الرحمن دغه کس څوک و؟ هغه وويل: ايا تاسی يې له عمر بن الخطاب رضي الله څخه پرته بل څوک

(۱) امام نسائي روايت کړی، وگوره صحيح الجامع: (۳۳۹/۵).

وينئ؟^(۱).

ابن ابی الدنيا له وليد بن مسلم څخه ذکر کوي: د يو سړي په ونه کې حرکت تر غوږو شو، اواز يې وکړ، چا ځواب ورنکړ، ايت الکرسې يې ولوستله نو شيطان ورته له ونې رابښکته شو، سړي ورته وويل: له مونږ سره ناروغ دی په څه يې تداوي وکړو؟ هغه ورته وويل: په هغه څه يې تداوي وکړه په کوم چې دې زه له ونې رابښکته کړم!!!^(۲).

د دغی سړي ناپوهی ته وگورئ چې له شيطان څخه خپل مريض د درملنې پوښتنه کوي او په هغه پسې بيا د شيطان ملنډې وهل، په داسې حال کې چې درملنه يې پخپل لاس کې وه، هم دا حال په اوسني وخت کې د ځينو هغه ناپوهه دم گرو هم دی چې له پيريانو څخه سوال کوي.

(۱) سنن الدرامي: (۴۴۷-۴۴۸)، سند يې جيد دی، بيهقي په مختصر دلائل النبوة کې ذکر

کړي: (۱۲۳/۷).

(۲) لقط المرجان د سيوطي: (ص ۱۵۰).

څلورم: د سورت بقرې وروستې دوه ایتونه لوستل:

الله جل جلاله فرمایي: ((آَمَنَ الرَّسُولُ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْهِ مِنْ رَبِّهِ
وَالْمُؤْمِنُونَ كُلٌّ آمَنَ بِاللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِنْ
رُسُلِهِ وَقَالُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا غُفْرَانَكَ رَبَّنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ (۲۱۵) لَا يَكْلَفُ
اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا لَهَا مَا كَسَبَتْ وَعَلَيْهَا مَا اكْتَسَبَتْ رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَا إِنْ
نَسِينَا أَوْ أَخْطَأْنَا رَبَّنَا وَلَا تَحْمِلْ عَلَيْنَا إِكْرًا كَمَا حَمَلْتَهُ عَلَى الَّذِينَ مِنْ
قَبْلِنَا رَبَّنَا وَلَا تُحَمِّلْنَا مَا لَا طَاقَةَ لَنَا بِهِ وَاعْفُ عَنَّا وَاعْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا أَنْتَ
مَوْلَانَا فَانصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ)). [البقرة: ۲۱۵-۲۱۶].

ژباړه : پیغمبر صلی الله علیه وسلم ایمان راوړی دی په هغه څه چې د
رب له لورې پر هغه نازل شوي، او مؤمنانو هر یو ایمان راوړي دي په الله د
هغه په ملائکو او د هغه په کتابونو او د هغه په رسولانو (دوی وایي) مونږ د
الله په رسولانو کې یو له بله توپیر نه کوو (په ایمان راوړلو کې)، دوی وایي:
مونږ حکم واورېدی او اطاعت مو ومانه. ای زموږ څښتنه! موږ ستا څخه د
گناه بښنې غوښتونکي یوو او همدا ستا لوري ته زموږ درتگ دی."

الله هیڅ نفس ته د هغه له وسي څخه پورته مسئولیت نه متوجه کوي.
چا چې څه ښه کړي دي د هغو غوره بدله د هماغه ده او چا چې څه بدې
کړي دي د هغې گناه پر هماغه ده. (مؤمنانو! تاسي داسې دُعا وکړئ) "ای زموږ
ربه! که زموږ څخه څه هېره او خطا شوي وي، موږ پرې مه نیسه. ای زموږ
ربه! پر موږ هغه پېټی مه ږده چې زموږ څخه دي پر مخکینیو خلکو ایښی
ؤ. زموږ څښتنه! د کوم پېټي د پورته کولو وس چې په موږ کي نشته، هغه پر

موږ مه ږده؛ زموږ سره اساني وکړه، زموږ (له گناهونو) څخه تېر شه، رحم را باندې وکړه، ته زموږ کار جوړوونکی یې، د کافرانو په مقابل کې زموږ مرسته وکړه."

د ویلو طریقه: ماښام یو ځل، یا له ویده کیدو څخه مخکې او یا په کور کې لوستل.

تجربه شوی گټورې پایلې:

(۱) له هر څه کفایت (بسنه):

أبو مسعود الانصاري رضي الله عنه له نبي صلي الله عليه وسلم څخه روايت کوي بې شکه هغه وفرمايل: «مَنْ قَرَأَ بِالْآيَتَيْنِ مِنْ آخِرِ سُورَةِ الْبَقَرَةِ فِي لَيْلَةِ كَفَّاهُ»^(۱).

ژباړه: څوک چې د سورت بقرې وروستې دوه ايتونه د شپې له خوا ولولي دهغه لپاره به له هر څه کافي شي.

(۲) د دري شپو لپاره شيطان له کوره شړل:

حاکم د نعمان بن بشير نه ذکر کړي، هغه له رسول الله صلي الله عليه وسلم څخه روايت کوي چې بې شکه هغه فرمايلي دي: «إِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَتَعَالَى كَتَبَ كِتَابًا قَبْلَ أَنْ يَخْلُقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْفَلَقِ عَامٍ، وَأَنْزَلَ مِنْهُ آيَتَيْنِ خَتَمَ بِهِمَا سُورَةَ الْبَقَرَةِ، وَلَا تَقْرَأَنَّ فِي دَارٍ فَيَقْرُبَهَا الشَّيْطَانُ ثَلَاثَ لَيَالٍ»^(۲).

(۱) بخاري په فضائل القرآن کې روايت کړی: (۵۰۱۹)، او مسلم (۸۰۸).

(۲) حاکم په مستدرک کې روايت کړی: (۵۶۲/۱) او وايي: حديث صحيح دی.

ژباړه: الله جل جلاله د ځمکو او اسبانونو له پدايښت څخه زړونه کاله مخکې يو کتاب وليکه، او له هغه څخه يې دوه ايتونه نازل کړل چې سورت بقره پرې ختمه شوې ده، دا په يو کور کې نه لوستل مگر دا چې شيطان کور ته دري ورځي نه ورنږدي کېږي.

فائده: له علي رضي الله عنه نه روايت دی هغه وييلې: (ما دا سمه نه گڼله چې يو عاقل کس دې مخکې له دې چې د سورت بقرې اخري دري ايتونه ولولي ويده شي^(۱)).

(۱) الکلم الطيب د شيخ الإسلام ابن تيمية-رحمه الله:- (ص ۱۹).

پنځم: سورت اخلاص او معوذتین لوستل:

سورت اخلاص: ((قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ (۱) اللَّهُ الصَّمَدُ (۲) لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ (۳) وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ)).

ژباړه: ورته ووايه: اى پيغمبره: هغه الله دى، يوازې يو دى، الله هېچا ته اړ نه دى او ټول هغه ته اړ دي؛ نه هغه څوك زېږولى دى او نه هغه زېږول شوى دى؛ او هېڅوك د هغه سيال نشته.

معوذتین:

د فلق سورت: ((قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ (۱) مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ (۲) وَمِنْ شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ (۳) وَمِنْ شَرِّ النَّفَّاثَاتِ فِي الْعُقَدِ (۴) وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ)).

ژباړه: ورته ووايه: اى پيغمبره: زه د سبا (د سهار وختي) په رب پناه غواړم؛ د هر هغه څه له شر څخه چې هغه پيدا کړي دي؛ او د شپې د تېرېدو له شر څخه، چې کله هغه خوره شي. او په غوتو کې د پوکوونکيو (نارينه يا بسڅو) له شر څخه؛ او د کينه ناک له شر څخه چې کله هغه کينه وکړي.

د ناس سورت: ((قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ (۱) مَلِكِ النَّاسِ (۲) إِلَهِ النَّاسِ (۳) مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ (۴) الَّذِي يُوَسْوِسُ فِي صُدُورِ النَّاسِ (۵) مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ)).

ژباړه: : ورته ووايه: اى پيغمبره : زه د خلکو رب ته پناه ور وړم؛ د خلکو باچا ته؛ د خلکو حقيقي معبود ته؛ د هغه وسوسه اچوونکي له شر څخه (پناه ور وړم) چې په وارو وارو ځي راځي؛ هغه چې د خلکو په زړونو

کي وسوسې اچوي، که هغه له پيريانو څخه وي، يا که له انسانانو څخه.
د ويلو طريقه: دري ځل سحر او دري ځل ماښام ويل، له ویده کیدو
 څخه مخکې^(۱)، او د هر فرضي له مانځه څخه وروسته يو ځل لوستل^(۲).

تجربه شوی گټوری پایلې:

(۱) له هر څه بسنه (کفایت):

له خبيب بن عبد الله رضی الله عنه روايت دی هغه وويل: خَرَجْنَا فِي لَيْلَةٍ
 مَطِيرَةٍ وَظُلْمَةٍ شَدِيدَةٍ نَطْلُبُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يُصَلِّي لَنَا، قَالَ:
 فَأَذْرَكْنَاهُ، فَقَالَ: «قُلْ» فَلَمْ أَقُلْ شَيْئًا، ثُمَّ قَالَ: «قُلْ»، فَلَمْ أَقُلْ شَيْئًا، قَالَ: «قُلْ»،
 فَقُلْتُ، مَا أَقُولُ؟ قَالَ: «قُلْ: قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ، وَالْمَعُودَتَيْنِ حِينَ تُمْسِي وَتُصْبِحُ
 ثَلَاثَ مَرَّاتٍ تَكْفِيكَ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ»^(۳).

ژباړه: مونږ په بارانې او سخته تياره شپه کې ووتلو، د رسول الله صلی
 الله علیه وسلم لټون مو کوو چې مونږ ته لمونځ راکړي، هغه وويل: رسول
 الله صلی الله علیه وسلم مې پیدا کړ، هغه وفرمايل: ووايه، ما څه ونه ويل، بيا

(۱) رسول صلی الله علیه وسلم: «چې به کله هره شپه خپلې بسترې ته لاړ نو خپل ورغوي به يې
 رابوخای کړل بيا به يې په کې لاړی توکړي او دا به يې وويل: قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ، قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ
 الْفَلَقِ، قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ، بيا به يې د خپل توان په اندازه خپل ورغوي په خپل ټول بدن
 رابښکل» مسلم: (۱۷۲۳/۴).

(۲) رسول صلی الله علیه وسلم فرمايلي دي: «د هر فرضي لمانځه څخه وروسته قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ، قُلْ
 أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ، قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ، ووايئ» صحيح الترمذی: (۸/۲).

(۳) صحيح الترمذی: (۱۸۲/۳).

بې راته وويل: ووايه: ما څه ونه ويل بيا بې راته وويل: ووايه، ما وويل څه ووايم؟ هغه وفرمايل: «سحر او ماښام قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ، او معوذتين دري دري ځل ووايه ستا لپاره به له هر څه بسنه وكړي».

(۲) د سوال او پناه غوښتلو لپاره تر ټولو غوره سورتونه:

د عقبه رضي الله عنه روايت دی، چې بې شکه رسول صلی الله عليه وسلم ماته وفرمايل: «يَا عَقْبَةُ، أَعْلَمُكَ خَيْرَ سُوْرَتَيْنِ قُرَيْتَا: قُلْ أَعُوْذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ، وَقُلْ أَعُوْذُ بِرَبِّ النَّاسِ، يَا عَقْبَةُ، أَفْرَأَهُمَا كُلَّمَا نِمْتَ وَقُمْتَ، مَا سَأَلَ سَائِلٌ وَلَا اسْتَعَاذَ مُسْتَغِيْذٌ بِمِثْلِهَآ»^(۱).

ژباړه: اى عقبه زه درته د لوستلو دوه غوره سورتونه درښاييم: (قُلْ أَعُوْذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ)، او (قُلْ أَعُوْذُ بِرَبِّ النَّاسِ)، اى عقبه هر کله چې ویده کېږي او يا له خوبه پاڅېږي دا ولوله، هېڅ سوال کونکي سوال نه دی کړی او پناه غوښتونکي پناه نه ده غوښتي د دې په څېر په بل غوره څه باندې.

(۳) د پيريانو او انسان له نظر څخه خوندي کيدل:

د ابی سعيد الخدري رضي الله عنه روايت دی فرمايي: «أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ يَتَعَوَّذُ مِنَ الْجَانِّ وَعَيْنِ الْإِنْسَانِ حَتَّى نَزَلَتَا الْمُعَوَّذَتَانِ فَلَمَّا نَزَلَتْ أَخَذَ بِهِمَا وَتَرَكَ مَا سِوَاهُمَا»^(۲).

ژباړه: بې شکه رسول الله صلی الله عليه وسلم به له پيريانو او د انسان

(۱) جامع الأصول: (۸/۴۹۱-۴۹۲).

(۲) صحيح الترمذي: (۲/۲۰۶).

له نظره پناه غوښتله تر دې چې معوذتين نازل شول، كله چې معوذتين نازل شول نو په دې يې پناه غوښتل پيل كړل او له دې پرته نور يې پرېښودل.

شپږم: دا کلمات زیات لوستل: «لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ».

ژباړه: نشته له بډیو اړوونکي او په نکیو مرسته کوونکي مگر یوازې یو الله جل جلاله دی.

د ویلو طریقه: له ټاکلې شمېر پرته زیات لوستل.

تجربه شوې ګټورې پایلې:

(۱) د جنت له خزانو څخه ستره خزانه ده، اغیز یې ډېر ناشنا

دی:

د ابی موسی الاشعري رضي الله عنه څخه روایت دی، وایي: ماته رسول صلی الله علیه وسلم وفرمایل: «أَلَا أَدُلُّكَ عَلَى كَنْزٍ مِنْ كُنُوزِ الْجَنَّةِ». فَقُلْتُ: بَلَى يَا رَسُولَ اللَّهِ! قَالَ: «لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ»^(۱).

ژباړه: ایا زه درته د جنت له خزانو څخه خزانه نه درښایم، ما وویل: ولې نه ای د الله رسوله، نو هغه وفرمایل: «چې نشته له بډیو اړوونکي او په نکیو مرسته کوونکي مگر یوازې یو الله جل جلاله دی».

ابن القيم رحمه الله وایي: دا کلمه د سختو کارونو په ترسره کولو، د مشقت په گاللو، پاچیانو ته په ورننوتلو او سختو حالاتو سره دمخامخ کېدو او له مشکلاتو څخه په خلاصی کې ناشنا اغیز لري، همدا شان د بېوزلی څخه په خلاصی کې هم تاثیر لري^(۲).

(۱) بخاري روایت کړی: (۱۹۵/۱۱)، او مسلم: (۲۷۰۴).

(۲) الوابل الصیب د ابن القيم: (ص ۹۸).

حبيب بن سلمه رحمه الله به دشمن سره د مخامخ کېدو او هغوی د کلاونو د محاصره کېدو پر وخت دا کلمات: (لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ) ویل مستحب گڼل، یوه ورځ یې د رومیانو کلا محاصره کړه نو شکست یې وخوړ، بیا مسلمانانو دغه کلمات وویل او د الله اکبر نعره یې کړه نو کلا ماته شوه^(۱).

(۲) د ټولو ناروغیو درملنه چې اسانه یې سوچ او پریشاني ده:

د ابو هريره رضي الله عنه څخه روایت دی هغه له رسول الله صلی الله علیه وسلم څخه روایت کوي چې شکه چې هغه فرمایي: « مَنْ قَالَ: لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ، دَوَاءٌ مِنْ تِسْعَةِ وَتِسْعِينَ دَاءً أَيْسَرُهَا الْهَمُّ »^(۲).

ژباړه: څوک چې ووايي: نشته له بدیو اړوونکي او په نکیو مرسته کوونکي مگر یوازې الله جل جلاله دی، نو دا به یې د نه نوي (۹۹) ناروغیو لپاره درملنه شي چې تر ټولو اسانه یې سوچ او پریشاني ده.

(۳) د ټولو ستونزو او سختیو څخه خلاصی چې کوچنی (تیت)

یې فقر دی:

مکحول- رحمه الله- وایي: چا چې وویل: چې نشته له بدیو اړوونکي او په نکیو مرسته کوونکي مگر یوازې یو الله جل جلاله دی، او له الله څخه نجات او خلاصی نشته مگر یوازې هغه ته په ورستیدو کې دی، د سختیو او یا

(۱) الوابل الصیب د ابن القیم: (ص ۹۸).

(۲) حاکم په مستدرک کې ذکر کړي دي: (۵۴۲/۱)، او وایي سندی صحیح دی.

برخې به ترې لېري شي چې کوچنۍ يې بېوزلې ده^(۱).

اوم: دا کلمات لوستل:

«بِسْمِ اللَّهِ الَّذِي لَا يَضُرُّ مَعَ اسْمِهِ شَيْءٌ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ».

ژباړه: پيل کوم په نوم د الله جل جلاله، هغه ذات چې دهغه په نوم يادولو سره نه په ځمکه او نه په اسمان کې هېڅ شى ضرر نه شي رسولی، هغه اوریدونکی او ښه پوهه دی.

دویلو طریقه: دري ځل سحر او دري ځل ماښام ویل .

تجربه شوې گټوره پایله:

(۱) له هر زیانه خونديتوب اود ناڅاپي مصیبت راتلو څخه

مخنیوی:

د عثمان بن عفان رضی الله عنهما نه روایت دي، رسول صلی الله علیه وسلم فرمایلي دي: « مَا مِنْ عَبْدٍ يَقُولُ فِي صَبَاحٍ كُلِّ يَوْمٍ، وَمَسَاءٍ كُلِّ لَيْلَةٍ: بِسْمِ اللَّهِ الَّذِي لَا يَضُرُّ مَعَ اسْمِهِ شَيْءٌ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ، وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ، ثَلَاثَ مَرَّاتٍ، لَمْ يَضُرَّهُ شَيْءٌ »^(۲)، وفي رواية أبي داود: « لَمْ تُصِبْهُ فَجَاءَةٌ بَلَاءٍ »^(۳).

(۱) صحيح الترمذي: (۱۸۶/۳)، امام الباني يې په اړه ویلي: مقطوع دی.

(۲) صحيح الترمذي: (۳۳۸۵).

(۳) صحيح أبو داود (۵۰۸۸)، (۵۰۸۹).

ژباړه: داسې بنده نشته چې د هرې ورځې په سحر او هرې شپې په ماښام کې دري ځل ووايي: پیل کوم په نوم د الله جل جلاله، هغه ذات چې دهغه په نوم یادولو سره نه په ځمکه او نه په اسمان کې هېڅ شی ضرر نه شي رسولی، هغه اوریدونکی او ښه پوهه دی، ده ته به هېڅ شی زیان ونه رسوي، د ابو داود په روایت کې راځي: چې ده ته به ناڅاپې مصیبت ونه رسي. یعنی سبب د راتلو پرته به ورته په ناڅاپې توګه مصیبت رانشي.

د تجربې تاثیر:

کله چې ابان بن عثمان رضي الله عنهما ته فالج ورسید، نو هغه کس ورته کتل پیل کړل چې له ده څخه یې دغه حدیث اوریدلی و، ابان بن عثمان ورته وویل: "څه لامل دی چې ماته گوري؟ قسم دی په نوم د الله جل جلاله چې نه ما په عثمان رضي الله عنه دروغ ویلي او نه عثمان رضي الله عنه په رسول صلی الله علیه وسلم دروغ ویلي بلکې په هغه ورځ چې ماته په کې مرض راوړسید زه غوسه وم او له ما هېر شو چې دا ووايم" (۱).

اړینه فائده:

دا په دې دلیل دی چې غوسه او حتی هغه انفعالات چې په هغې کې غم، ویره، خندا او ژړا زیاته وي، یا شهوت او غفلت ته مخه کول د دغې وقایې (ژغورنې) د فساد او منع کېدو لامل ګرځي، یا خو یې شیطان د دغه انفعالاتو پر مهال ویل هېروي، په ځانګړې توګه د غوسې پر وخت ځکه غوسه

(۱) صحیح أبو داود: (ص ۹۸۵)، د حدیث شمېره: (۴۲۴۴).

دشیطان له لورې وي، لکه څرنګه چې اباڼ ته پېښ شول او يا د دغې انفعالاتو لامله وقایه کمزورې کېږي.

تعجب مه کوه چې کله هغه انسان ته مصیبت ورسې چې په ځان اذکار وایي، ځکه ده به د ځان په ساتنه کې خامخا هغه خالیګاه پرېښی وي چې له لارې یې شیطان پر ده داخل شوي وي.

اتم: دا کلمات لوستل:

«أَعُوذُ بِكَلِمَاتِ اللَّهِ التَّامَّاتِ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ».

ژباړه: پناه نيسم د الله جل جلاله په بشپړو کلماتو سره، د شر له هغه څه نه چې هغه پيدا کړي دي.

د ويلو طريقه: سحر او ماښام دري ځل ويل، يو ځل د هغه چا لپاره ويل چې کوم ځای ته لاړ شي:

تجربه شوې گټوره پايله:

(۱) لږم د زهرو ضد، او الله جل جلاله د هغه مخلوقاتو له شره د کورونو او ودانيو خوندي کېدل چې هلته اوسېږي:

ابو هريره رضي الله عنه وايي: رسول الله صلى الله عليه وسلم ته يو سړي راغلي او ورته يې وويل: اى د الله رسوله بېگه لږم د چيچلو لامله په تکليف وم، رسول صلى الله عليه وسلم ورته وفرمايل: «أَمَّا كَوُ قُلْتَ حِينَ أَمْسَيْتَ: أَعُوذُ بِكَلِمَاتِ اللَّهِ التَّامَّاتِ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ لَمْ تَضُرَّكَ»^(۱).

ژباړه: که دماښام کېدو پر وخت دې ويلي وي: پناه نيسم د الله جل جلاله په بشپړو کلماتو سره، د شر له هغه څه نه چې هغه پيدا کړي دي، نو ضرر به يې نه وي درسولی.

(۱) امام مسلم روايت کړي دي: (۲۷۰۹).

د تجربې اغیز:

د حدیث راوي سهیل وایي: "زمونږ کورنۍ دغه کلمات زده کړل او هر ماښام به یې ویل، له دوی څخه یوه جینۍ وچېدل شوه چې د درد احساس یې ونه کړ" (۱).

امام قرطبي رحمه الله ویلي دي: "دا صحیح خبر او ریښتینی وینا ده، چې مونږ ته یې ریښتینولي دلیل او تجربې ثابته کړې" (۲).

امام مسلم په خپل کتاب کې روایت کړي دي، یقیناً رسول صلی الله علیه وسلم فرمایلي دي: "مَنْ نَزَلَ مَنْزِلًا ثُمَّ قَالَ: أَعُوذُ بِكَلِمَاتِ اللَّهِ التَّامَّاتِ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ، لَمْ يَضُرَّهُ شَيْءٌ حَتَّى يَرْتَحِلَ مِنْ مَنْزِلِهِ ذَلِكَ" (۳).

ژباړه: څوک چې یو ځای ته ولاړ شي او بیا ووايي: پناه نیسم د الله جل جلاله په بشپړو کلماتو سره، د شر له هغه څه نه چې هغه پیدا کړي دي، نو هېڅ شی به ورته ضرر ونه رسوي تر څو چې له دغه ځای سفر نه وي کړی.

(۱) صحیح الترمذي: (۱۸۷/۳).

(۲) الفتوحات الربانية د ابن علان: (۹۴/۳).

(۳) امام مسلم روایت کړي دي: (۲۷۰۸).

نهم: دا کلمات لوستل:

«حَسْبِيَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَهُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ».

ژباړه: کافي دی رب زما نشته مستحق د بندگۍ بل څوک مگر یوازې یو الله جل جلاله دی، پر هغه می توکل کړي، چې خاوند دی د عرش لوی.
دویلو طریقه: اوه ځل سحر او اوه ځل مانبام ویل.

تجربه شوې ګټوره پایله:

(۱) د دنیا او اخرت له سوچ او پریشانی څخه کفایت (بسنه):
د ابو هریره رضي الله عنه روایت دي، وایي: نبي صلی الله علیه وسلم ویلي دي: «مَنْ قَالَ فِي كُلِّ يَوْمٍ حِينَ يُصْبِحُ وَحِينَ يُمْسِي: حَسْبِيَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ، عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ، وَهُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ، سَبْعَ مَرَّاتٍ، كَفَاهُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ مَا أَهَمُّهُ مِنْ أَمْرِ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ»^(۱).

ژباړه: څوک چې د سحر او مانبام پر مهال اوه ځل دا کلمات ووايي: پوره دی رب زما نشته مستحق د بندگۍ بل څوک مگر یوازې دا یو الله جل جلاله دی، پر هغه می توکل کړي، چې خاوند دی د عرش لوی، الله جل جلاله به یې د دنیا او اخرت د اړتیاوو او سوچونو کافي شي.

(۱) ابن السني په خپل کتاب عمل اليوم والليلة کې روایت کړي (ص ۷۰)، ارناؤط ورته صحیح ویلي دي، وګوره: زاد المعاد: (۲/۳۷۶).

لسم: دا کلمات لوستل:

«بِسْمِ اللَّهِ، تَوَكَّلْتُ عَلَى اللَّهِ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ».

ژباړه: پیل کوم په نوم د الله تعالی، په الله تعالی مې توکل کړي دي، نشته دی اړوونکی د بدۍ او مرسته کوونکی په نیکۍ باندې مگر یوازې الله جل جلاله دي.

د ویلو طریقه: هر ځل کور نه د وتلو پر مهال یو ځل ویل.

تجربه شوي ګټور اغیز:

(۱) د ژغورنې له دري ګوني ځواک نه برخمن کېدل:

د انس رضی الله عنه نه روایت دی چې رسول صلی الله علیه وسلم فرمایلي دي: « مَنْ قَالَ - يَغْنِي - إِذَا خَرَجَ مِنْ بَيْتِهِ - بِسْمِ اللَّهِ، تَوَكَّلْتُ عَلَى اللَّهِ، لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ، يُقَالَ لَهُ: كُفِّتَ، وَوُقِّيتَ، وَتَنَحَّى عَنْهُ الشَّيْطَانُ »^(۱).
وزاد أبو داود في روايته: « فيقول شيطان آخر: كَيْفَ لَكَ بِرَجُلٍ قَدْ هَدَى وَكُفِّي وَوُقِّي؟ »^(۲).

ژباړه: څوک چې کور نه د وتلو پر مهال ووايي: پیل کوم په نوم د الله تعالی، په الله تعالی مې توکل کړي دي، نشته دی اړوونکی د بدۍ او مرسته کوونکی په نیکۍ باندې مگر یوازې الله جل جلاله دي، نو هغه ته به وویل

(۱) امام ترمذي روایت کړي دي: (۳۴۲۲)، او وايي: حديث حسن صحيح دي.

(۲) امام أبو داود په الأدب کې روایت کړي دي: (۵۰۹۵)، ابن حجر وايي: رجال يې صحيح دي، ابن حبان صحيح کړي دي: (۲۳۷۰).

شي: ستا د پاره (دا کلمات) کافي شول، ته وژغورل شوي، ته په سمه لار شوي، او له هغه څخه به شیطان جلا شي.

د ابوداود په روایت کې راځي: (یو شیطان به بل شیطان ته) وایي: ته به څرنگه په هغه چا برلاسه شي چې هغه ته هدایت شوی، ژغورل شوی، او دهغه لپاره ده هر څه نه بسنه ده.

یوولسم: دا کلمات ویل:

«لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ، وَلَهُ الْحَمْدُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ».

ژباړه: نشته دی مستحق د بندګۍ مګر یوازې یو الله جل جلاله دی، هېڅ شریک نه لري، هغه لره پاچاهۍ ثنا او ستاینه ده، او هغه په هر څه برلاسي دی.

د ویلو طریقه: سحر او ماښام لس ځله ویل، په ورځ کې سل ځل یا له دې څخه زیات ویل، بازار ته د ننوتلو پر مهال یو ځل ویل.

تجربه شوې ګټورې پایلې:

(۱) ستره ساتنه او لوی اجر:

د ابو هریره رضی الله عنه نه روایت دي، وایي: رسول صلی الله علیه وسلم فرمایلي دي: مَنْ قَالَ: «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ، وَلَهُ الْحَمْدُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، مَنْ قَالَهَا عَشْرَ مَرَّاتٍ حِينَ يُصْبِحُ، كَتَبَ اللَّهُ لَهُ مِائَةً حَسَنَةٍ، وَمَحَا عَنْهُ مِائَةً سَيِّئَةٍ، وَكَانَتْ لَهُ عَدْلَ رَقَبَةٍ، وَحَفِظَ بِهَا يَوْمَئِذٍ حَتَّى

يُمْسِي، وَمَنْ قَالَهَا مِثْلَ ذَلِكَ حِينَ يُمْسِي، كَانَ لَهُ مِثْلُ ذَلِكَ»^(۱).

ژباړه: څوک چې د سحر له خوا لس ځل دا کلمات ووايي: نشته دی مستحق د بندګۍ مګر يوازې يو الله جل جلاله دی، هېڅ شریک نه لري، هغه لره پاچاهۍ ثنا او ستاينه ده، او هغه په هر څه برلاسي دی، الله جل جلاله به دهغه لپاره سل نیکۍ ولیکي، سل گناهونه به یې ورژوي، دا به ورته په ثواب کې غلام د خلاصولو برابر وي، او په دې سره به دغه ورځ تر ماښامه وژوغورل شي، او که څوک د همدې په خیر ماښام (دغه کلمات) ووايي: دهغه لپاره به هم دغومره ثواب وي.

په بل روایت کې راځي: « مَنْ قَالَهَا فِي يَوْمٍ مِائَةَ مَرَّةٍ، كَانَتْ لَهُ عَدَلُ عَشْرِ رِقَابٍ، وَكُتِبَتْ لَهُ مِائَةُ حَسَنَةٍ، وَمُحِيتَ عَنْهُ مِائَةُ سَيِّئَةٍ، وَكَانَتْ لَهُ حِرْزًا مِنَ الشَّيْطَانِ يَوْمَهُ ذَلِكَ حَتَّى يُمْسِي، وَلَمْ يَأْتِ أَحَدٌ أَفْضَلَ مِمَّا جَاءَ بِهِ، إِلَّا رَجُلٌ عَمِلَ أَكْثَرَ مِنْ ذَلِكَ»^(۲).

ژباړه: څوک چې دغه کلمات په ورځ کې سل ځله ووايي: دهغه لپاره به په ثواب کې د لسو غلامونو د ازادولو برابر وي، سل نیکۍ به یې ولیکل شي، سل گناهونه به ورته وېشل شي، او دابه ورته دغه ورځ تر ماښامه د شیطان نه ژغورنه وي، او هېڅوک به د ده په خبر په غوره عمل راتګ ونه کړي مګر هغه څوک چې له ده زیات عمل یې کړي وي.

(۱) إمام احمد له أبي عياش روایت کړی: (۶۰/۴)، سند یې صحیح دی، او امام أبو داود هم روایت کړی: (۵۰۷۷).

(۲) إمام بخاري روایت کړی: (۱۶۸/۱۱)، او مسلم هم روایت کړی: (۲۶۹۱).

(۲) بازار ته دننوتلو پر وخت دا کلمات ویل د الله جل جلاله

سره ستر تجارت دی چې گټه یې په میلیونونو ده:

د عمر بن الخطاب رضي الله عنه روایت دی، یقیناً رسول صلی الله علیه وسلم فرمایلي دي: «مَنْ دَخَلَ السُّوقَ، فَقَالَ: لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ، وَلَهُ الْحَمْدُ، يُخَيِّ وَيُمِيتُ، وَهُوَ حَيٌّ لَا يَمُوتُ، بِيَدِهِ الْخَيْرُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، كَتَبَ اللَّهُ لَهُ أَلْفَ أَلْفٍ حَسَنَةٍ، وَمَحَا عَنْهُ أَلْفَ أَلْفٍ سَيِّئَةٍ، وَرَفَعَ لَهُ أَلْفَ أَلْفٍ دَرَجَةٍ»، وفي رواية: «وَبَنَى لَهُ بَيْتًا فِي الْجَنَّةِ»^(۱).

ژباړه: څوک چې بازار ته داخل شو او ویې ویل: نشته دی مستحق د بندګۍ مګر یوازې یو الله جل جلاله دی، هېڅ شریک نه لري، هغه لره پاچاهۍ ثنا او ستاینه ده، هغه ژوندي کول او مړه کول کوي، هغه به ابدی ژوندی وي په هغه هېڅکله مرګ نه راځي، دهغه په لاس کې ټول خیر دي او هغه په هر څه برلاسه دي، الله جل جلاله به دهغه لپاره زر نیکی ولیکي، زر ګناهونه به یې ورژوي، او زر مرتبې به ورته لوړې کړي، او په بل روایت کې راځي: «چې په جنت کې به ورله کور جوړ کړي».

د حدیث راوي وايي: زه خراسان ولایت کې د قتیبه بن مسلم خواته

(۱) الترمذي: (۳۴۲۴)، حاکم: (۵۳۸/۱-۵۳۹)، إمام البانی په الجامع الصغیر کې صحیح

ګرځولی: (۲۸۸/۵).

ورغلم، ورته ومې ويل ما تاته ډالۍ راوړي چې ترڅو کله بازار ته راشي دغه کلمات ووايي او بېرته ستون شي.

گرانه وروره: له دې تعجب مه کوه چې په دې اسانه او لږ ذکر دومهر ستر ثواب ترلاسه کېږي، ځکه الله جل جلاله تر ټولو سخي ذات دي، مهربانې يې زياته ده، او دا د الله جل جلاله له لورې خبرتيا ده چې له هغه سره په بازار کې تجارت کول ډېر غوره او لوړ دي نسبت نورو خلکوته، تر څو انسان دنيوي تجارت کې په مشغوليدو خپل پيدا کوونکی هېر نه کړي، له دې امله شيطان پخپل ټول ځواک سره هڅه کوي چې په بازار کې خپل بيرغ ټينگ کړي، چې له امله يې بې ځايه خبرې، چل، دوکه، شخړې، شور ماشور او خيانت مينځ ته راځي، له ابو عثمان څخه روايت چې سلمان فارسي رضي الله عنه ويلي دي: (لَا تَكُونَنَّ إِنْ اسْتَطَعْتَ أَوَّلَ مَنْ يَدْخُلُ السُّوقَ ، وَلَا آخِرَ مَنْ يَخْرُجُ مِنْهَا ، فَإِنَّهَا مَعْرَكَةُ الشَّيْطَانِ ، وَبِهَا يَنْصَبُ رَأْيَتُهُ)^(۱).

ژباړه: که توان دې لرلو نو هڅه وکړه چې بازار ته لومړي ننوتوونکی او له هغه څخه وروستي وتونکی و نه گرځي، ځکه بازار شيطان د جگړې ځای دي او هلته خپل بيرغ نصبوي.

قيس بن أبي غرزة وايي: رسول الله صلى الله عليه وسلم پر مونږ پداسې حال کې راووتلو چې مونږ مينځه گړيتوب کولو (اوسنی کمیشن کاري)، هغه فرمايل: « يَا مَعْشَرَ التُّجَّارِ ، إِنَّ الشَّيْطَانَ ، وَالْإِثْمَ يَحْضُرَانِ الْبَيْعَ ، فَشُوبُوا بَيْنَكُمْ

(۱) إمام مسلم ذکر کړي دي: (۲۴۵۱)، الفتح: (۵/۹)، او طبراني: (۳۰۴/۶).

بِالصَّدَقَةِ»^(۱).

ژباړه: ای تجارانو: یقینا شیطان او گناه ستاسې خرڅولو ته حاضرېږي،
تاسې خپل خرڅول د صدقې د لارې پاک کړئ.

iLovePDF

(۱) إمام ترمذي ذکر کړي دي: (۱۲۰۸)، او وایي: حدیث صحیح دي، نسائي: (۳۷۹۷)، او
طبراني: (۳۵۷/۱۸).

دولسم: دا کلمات ویل:

«أَعُوذُ بِاللَّهِ الْعَظِيمِ، وَبِوَجْهِهِ الْكَرِيمِ، وَبِسُلْطَانِهِ الْقَدِيمِ، مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ».

ژباړه: پناه نسّم په الله جل جلاله پورې چې لوی دی، د هغه په عزتمند ذات، او دهغه په ازلي پاچاهۍ پورې، د شیطان رتلی شوي نه.

د ویلو طریقه: جومات ته د ننوتلو پر وخت یو ځل ویل:

تجربه شوي ګټور اغیز:

(۱) ټوله ورځ له شیطان څخه حفاظت او ساتنه:

د عبد الله بن عمرو بن العاص رضي الله عنه نه روایت دی، وایي، کله چې به رسول صلی الله علیه وسلم جومات ته ننوتلو نو ویل به یې: «أَعُوذُ بِاللَّهِ الْعَظِيمِ، وَبِوَجْهِهِ الْكَرِيمِ، وَسُلْطَانِهِ الْقَدِيمِ، مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ، فَإِذَا قَالَ ذَلِكَ قَالَ الشَّيْطَانُ: حُفِظَ مِنِّي سَائِرَ الْيَوْمِ»^(۱).

ژباړه: : پناه نسّم په الله جل جلاله پورې چې لوی دی، د هغه په عزتمند ذات، او دهغه په ازلي پاچاهۍ پورې، د شیطان رتلی شوي نه، کله چې به یې دغه کلمات وویل: نو شیطان به وویل: ټوله ورځ له ما څخه په حفاظت کې شو.

(۱) إمام أبوداود روایت کړي دي: (۴۶۶)، الأرنأوط وایي: سند یې صحیح دي، زاد

المعاد: (۳۷۰/۲)، ابن حجر د ابن علان په فتوحات کتاب کې حسن ګرځولي دي: (۴۷/۲).

ديارلسم: له الله جل جلاله څخه زياته بښنه غوښتل:

چې تر ټولو غوره يې (سيد الاستغفار) دي: «اللَّهُمَّ أَنْتَ رَبِّي، لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، خَلَقْتَنِي وَأَنَا عَبْدُكَ، وَأَنَا عَلَى عَهْدِكَ وَوَعْدِكَ مَا اسْتَطَعْتُ، أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا صَنَعْتُ، أَبُوءُ لَكَ بِنِعْمَتِكَ عَلَيَّ، وَأَبُوءُ لَكَ بِذَنْبِي، فَاغْفِرْ لِي، فَإِنَّهُ لَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا أَنْتَ.»

ژباړه: غوره استغفار دا دې چې ته ووايي: ای الله ته زما پالونکی یې، بی له تا بل څوک د عبادت وړ نشته، زه تا پیدا کړی یم او ستا بنده یم، زه د خپل توان په اندازه ستا په عهد او وعده ولاړ یم، پناه غواړم په تا پوری د شر له هغه څه نه چې ما کړي دي، ستا په هغه نعمتونه اقرار کوم چې په ما دې کړي دي او په خپله گناه هم اقرار کوم، نو ماته بښنه وکړه، یقینا بغیر له تا بل څوک گناهونه نه شي بښلی.

او همدا شان دا کلمات ویل:

«أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ، وَأَتُوبُ إِلَيْهِ.»

ژباړه: بښنه غواړم له الله جل جلاله څخه، هغه ذات چې له هغه پرته بل څوک د عبادت مستحق نشته، هغه ابدی ژوندی او د کائناتو تنظیموونکی دی، او د هغه لور ته ورستېږم.

د ویلو طریقه: له ټاکلي شمېرې پرته زیات لوستل.

تجربه شوې ګټورې پايلې:

(١) د شيطان له مسلط كيدو څخه خوندي كېدل ځكه په

غالب ډول شيطان له گناهونو سره په انسان مسلط كېږي:

ابن مسعود رضی الله عنه وایي: رسول صلی الله علیه وسلم فرمایلي دي: «مَنْ قَالَ اسْتَغْفِرُ اللَّهَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ، وَاتَّوَبُ إِلَيْهِ غُفِرَ لَهُ، وَإِنْ كَانَ قَرًّا مِنَ الرَّحْفِ»^(١).

ژباړه: څوك چې ووايي: بښنه غواړم له الله جل جلاله څخه، هغه ذات چې له هغه پرته بل څوك عبادت مستحق نشته، هغه ابدی ژوندی او د کائناتو تنظیموونکی دی، او د هغه لور ته ورستنېږم، گناهونه به ورته وښل شي اگر که د جهاد له میدانې تښتیدلی وي.

همدا شان رسول صلی الله علیه وسلم فرمایلي دي: «سَيِّدُ الْإِسْتِغْفَارِ أَنْ يَقُولَ: اللَّهُمَّ أَنْتَ رَبِّي، لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، خَلَقْتَنِي وَأَنَا عَبْدُكَ، وَأَنَا عَلَى عَهْدِكَ وَوَعْدِكَ مَا اسْتَطَعْتُ، أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا صَنَعْتُ، أَبُوءُ لَكَ بِنِعْمَتِكَ وَأَبُوءُ لَكَ بِذَنْبِي، فَاغْفِرْ لِي، فَإِنَّهُ لَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا أَنْتَ، قَالَ: مَنْ قَالَهَا مِنَ النَّهَارِ مُوقِنًا بِهَا، فَمَاتَ مِنْ يَوْمِهِ قَبْلَ أَنْ يُمْسِيَ فَهُوَ مِنْ أَهْلِ الْجَنَّةِ، وَمَنْ قَالَهَا مِنَ اللَّيْلِ وَهُوَ مُوقِنٌ بِهَا، فَمَاتَ قَبْلَ أَنْ يُصْبَحَ فَهُوَ مِنْ أَهْلِ الْجَنَّةِ»^(٢).

(١) امام ترمذي ذکر کړی: (٥٦٩/٥)، أبوداود: (٨٥/٢)، امام الباني صحيح گرځولی، صحيح الترمذي وگوره: (١٨٢/٣).

(٢) امام بخاري هم روايت کړی: (١٥٠/٧).

ژباړه: غوره استغفار دا دی چې ووايي: ای الله ته زما پالونکی یې، بی له تا بل څوک د عبادت وړ نشته، زه تا پیدا کړی یم او ستا بنده یم، زه د خپل توان په اندازه ستا په عهد او وعده ولاړ یم، پناه غواړم په تا پوری د شر له هغه څه نه چې ما کړي دي، ستا په هغه نعمتونه اقرار کوم چې په ما دی کړي دي او په خپله گناه هم اقرار کوم، نو ماته بښنه وکړه، بغیر له تا بل څوک گناهونه نه شي بښلی، بیا وایي: څوک چې دا دعا د ورځې (سحر) له خوا ووايي پداسې حال کې چې یقین ورباندې لري او بیا په دغه ورځ مړ شي مخکې له دینه چې ما بنام کړي نو دا جنتي دی، او یا یې د شپې له خوا ووايي پداسې حال کې چې یقین ورباندې لري او بیا د شپې مړ شي مخکې له دینه چې سحر کړي نو دغه انسان جنتي دی.

(۲) له پریشاني نجات او له هغه ځای روزې ترلاسه کول چې

گمان یې نه کېږي:

الله جل جلاله د استغفار او توبې د اغیز په اړه وایي: ((فَقُلْتُ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ إِنَّهُ كَانَ غَفَّارًا (۱۰) يُرْسِلِ السَّمَاءَ عَلَيْكُمْ مِدْرَارًا (۱۱) وَيُمْدِدْكُمْ بِأَمْوَالٍ وَبَنِينَ وَيَجْعَلْ لَكُمْ جَنَّاتٍ وَيَجْعَلْ لَكُمْ أَنْهَارًا)) د نوح سورت: (۱۰-۱۱-۱۲).

ژباړه: ما وویل: له خپل رب څخه بښنه وغواړئ، بېشکه چې هغه خورا ډېر ښوونکي دی؛ هغه به پر تاسې له اسمانه ښه اورښتونه وکړي؛ تاسې ته به مالونه او اولادونه درېه برخه کړي، ستاسې لپاره به باغونه پیدا کړي او ستاسې لپاره به ویالې وبهوي.

ابن مسعود رضي الله عنه وايي: رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايلي دي: «مَنْ لَزِمَ الْإِسْتِغْفَارَ جَعَلَ اللَّهُ لَهُ مِنْ كُلِّ هَمٍّ فَرَجًا، وَمِنْ كُلِّ ضِيقٍ مَخْرَجًا، وَرَزَقَهُ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ»^(١).

ژباړه: څوک چې د استغفار (بښنې غوښتلو) پابندې وکړي، الله جل جلاله به يې له هرې پریشاني، راوباسي، او له هرې تنگستيا به يې خلاص کړي، او له هغه ځای به ورته رزق ورکړي چې دا به يې گمان هم نه کوي.

(١) أبوداود په کتاب الصلاة باب الاستغفار کې ذکر کړي دي: (٨٥/٢)، امام الباني ضعیف کړي دي، خو حدیث شواهد لري،

څوارلسم: پر رسول صلی الله علیه وسلم زیات درود ویل:

د ویلو طریقه: لس ځل سحر او لس ځل ماښام ویل، د زیاتو ویلو لپاره یې ټاکلې شمېره نشته.

تجربه شوې ګټورې پایلې:

(۱) له پریشاني نجات او د گناهونو بښل، چې دا دواړه په ځان

کې د دنیا او آخرت ټولې ښیګڼې رانغاړي:

د طفیل بن ابی بن کعب نه روایت دی هغه له خپل پلارڅخه روایت کوي چې ویلي یې دي: **يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنِّي أَكْثَرُ الصَّلَاةِ عَلَيْكَ فَكَمْ أَجْعَلُ لَكَ مِنْ صَلَاتِي؟** قَالَ: «مَا شِئْتَ» قُلْتُ: الرَّبْعُ؟ قَالَ: «مَا شِئْتَ، وَإِنْ زِدْتَ فَهُوَ خَيْرٌ لَكَ» قُلْتُ: فَالْثُلُثُ؟ قَالَ: «مَا شِئْتَ وَإِنْ زِدْتَ فَهُوَ خَيْرٌ لَكَ» قُلْتُ: الثَّلَاثِينَ؟ قَالَ: «مَا شِئْتَ وَإِنْ زِدْتَ فَهُوَ خَيْرٌ لَكَ» قُلْتُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، أَجْعَلَهَا كُلَّهَا لَكَ؟ قَالَ: «إِذَا تُكْفِيَ هَمَّكَ، وَيُغْفِرَ لَكَ ذَنْبُكَ»^(۱).

ژباړه: ای د الله رسوله زه غواړم چې پر تا درود ویل زیات کړم نو د خپل درود (دعا) څومره برخه ستا لپاره ځانګړې کړم، هغه وویل: «څومره چې دې خوښه وي»، ما وویل څلورمه حصه، هغه وویل: «څومره چې دې خوښه وي خو که له دې څخه یې زیات کړي ستا لپاره به غوره وي»، ما وویل نیمه برخه، هغه وویل: «څومره چې دی خوښه وي خو که له دې څخه یې

(۱) إمام ترمذی ذکر کړي دي: (۱۵۲/۷)، أرناؤط د امام ابن قیم په کتاب جلاء الأفهام کې حسن ګرځولي دي: (ص ۷۸).

زیات کړي ستا لپاره به غوره وي»، ما وویل له دریو څخه دوه حصې، هغه وویل: «څومره چې دې خوښه وي خو که له دې څخه یې زیات کړي ستا لپاره به خیر وي»، ما وویل: ای د الله تعالد پېغبره زه به خپل ټول درود ستا لپاره ځانگړي کړم، هغه وویل: «که داسې دې وکړل نو پریشاني به دی ختمه شي، او گناه به درته وېنېل شي».

شیخ الإسلام ابن تیمیه رحمه الله څخه د دې حدیث د تفسیر په اړه وپوښتل شو هغه په ځواب کې وویل: د ابی بن کعب رضي الله عنه لپاره ځانگړې دعا وه چې د ځان لپاره به یې پرې دعا غوښتله، نو له رسول الله یې وپوښتل چې ایا د خپل درود څلورمه برخه هغه ته خاص کړي، نبی صلی الله علیه وسلم ورته وویل: «که له دې څخه یې زیات کړي ستا لپاره به غوره وي»، هغه ورته وویل نیمه حصه، هغه وفرمایل: «که له دې څخه یې زیات کړي ستا لپاره به غوره وي»، تردې چې هغه وویل: زه به خپل ټول درود(خپله ټوله دعا) ستا لپاره (ستا د درود ویلو لپاره) ځانگړي کړم، هغه ورته وفرمایل: «که داسې دې وکړل نو پریشاني به دې ختمه شي، او گناه به درته وېنېل شي».

ځکه چا چې پر رسول صلی الله علیه وسلم یو ځل درود وویل، الله جل جلاله به پر هغه لس ځلي درود ووايي او پر چا چې الله رب العزت درود(رحمت) ووايي نو ده هغه ټوله پریشاني به ختمه او گناه به یې معاف

شي^(۱).

امام شوکاني رحمه الله وايي: (دا دوه خويونه دي چې د دنیا او آخرت ټولې ښيگنې يې په ځان کې رانغښتي دي، د چا له پریشاني چې الله کافي شو، نو د دنیا له ټولو سختیو او پېښو به په امن شی، ځکه د هرې پېښې په پریشاني کې اغیز وي اگر که لږ هم وي، او الله جل جلاله چې د چا گناه وښله نو د آخرت له سختیو څخه خوندي شو، ځکه آخرت کې خلک د گناهونو لامله هلا کېږي)^(۲).

(۲) د رسول صلی الله علیه وسلم شفاعت ترلاسه کول:

رسول صلی الله علیه وسلم فرمایلي دي: «مَنْ صَلَّى عَلَيَّ حِينَ يُصْبِحُ عَشْرًا، وَحِينَ يُمَسِّي عَشْرًا، أَذْرَكَتُهُ شَفَاعَتِي يَوْمَ الْقِيَامَةِ»^(۳).

ژباړه: څوک چې ما باندې د سحر له خوا لس ځلې او د ماښام له خوا لس ځلې درود ووايي، نو د قیامت په ورځ یې زما شفاعت ترلاسه کړه.

پر رسول صلی الله علیه وسلم تر ټولو غوره درود ویل ابراهیمي درود دي، چې کلمات یې دا دي: «اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ، اللَّهُمَّ بَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا بَارَكْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ»^(۴).

(۱) وگوره جلاء الأفهام د ابن القيم رحمه الله، تحقیق: شعیب الأرنؤوط: (ص ۷۹).

(۲) تحفة الذاکرین د شوکاني رحمه الله: (ص ۳۰).

(۳) وگوره صحیح الترغیب د حدیث شمېره: (۶۵۹)، (۲۷۳)، امام الباني حسن گرځولي دي.

(۴) إمام أحمد په مسند کې روایت کړي دي: (۱۸۱۰۴).

او که دا نه وي نو بيا تر ټولو وروستی حد يې د درود او سلام يوځای
کول دي لکه: (اللهم صلی وسلم علی نبینا محمد).

پنځلسم: دا کلمات ویل:

« اَسْتَوْدِعُكُمُ اللَّهَ الَّذِي لَا تُضِيعُ وَدَائِعُهُ ».

ژباړه: الله جل جلاله ته تاسی سپارم، هغه ذات ته چې هغه ته سپارل شوي شيان نه ضائع کېږي.
دویلو طریقه: یو ځل په هر هغه څه لوستل چې د ساتنې اراده یې لرئ.

تجربه شوي ګټور اغیز:

(۱) له غلا او تجاوز څخه د اولادو، شتمنۍ او نورو شيانو ساتل او خوندي کول:
 د ابن عمر رضی الله عنه نه رویت دي، یقیناً رسول الله وفرمایل: «إِنَّ اللَّهَ إِذَا اسْتَوْدِعَ شَيْئًا حَفِظَهُ»^(۱).
 ژباړه: کله چې له الله جل جلاله سره یو شي امانت کېښودل شي نو هغه یې ساتنه کوي.

أبو هريره رضی الله عنه د نبي صلی الله علیه وسلم نه روایت کوي، یقیناً هغه فرمایلي دي: «مَنْ أَرَادَ أَنْ يُسَافِرَ فَلْيَقُلْ لِمَنْ يُخَلِّفُ: اَسْتَوْدِعُكُمُ اللَّهَ الَّذِي لَا تُضِيعُ وَدَائِعُهُ»^(۲).

(۱) إمام أحمد په مسند کې په صحیح سند روایت کړي دي: (۵۶۰۵).

(۲) إمام أحمد په مسند کې روایت کړي دي: (۴۰۳/۲)، سند یې حسن دي.

ژباړه: که څوک غواړي چې سفر وکړي نو پاتې کیدونکو ته دې ووايي: الله جل جلاله ته تاسې سپارم، هغه ذات ته چې هغه ته سپارل شوي شيان نه ضائع کېږي.

دا حفاظت او ساتنه عامه ده که په سفر کې وي او که له سفر پرته وي، دا له غلا او زياتي څخه خوندي کېدل دی ولو که سپارل شوي شي ډیر لږ هم وي، په دې سره بنده خپل خښتن ته په هر وړوکي او لوی کار کې اړتیا په ډاگه کوي.

مثلاً که ووايي: الله جل جلاله ته خپل ځان، دين، امانت، د اعمالو پای، مال، اولاد، کور او ټول هغه څه چې الله ماته راکړي سپارم، هغه ذات ته چې هغه امانت نه ضائع کوي، نو الله جل جلاله به ورته د دغې ټولو شيانو ساتنه وکړي، داسې څه به په کې ونه ويني چې دا یې بد گڼي، او د ټولو پیریانو او انسانانو له شره به خوندي شي.

شپاړسم: لاندې کلمات ویل:

« الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي عَاقَانِي مِمَّا ابْتَلَاكَ بِهِ وَفَضَّلَنِي عَلَى كَثِيرٍ مِّمَّنْ خَلَقَ تَفْضِيلًا ».

ژباړه: الله جل جلاله لره حمد او ثنا ده، هغه ذات چې ما ته يې دهغه مصيبت نه روغتيا راکړې ده چې ته يې پرې اخته کړي يې، او زه يې غوره کړی يم په ډېرو هغه مخلوقاتو باندې چې هغه پيدا کړی دي په غوروالي سره .

د ويلو طريقه: د هر رنگه مصيبت خپلې کس د ليدوپه وخت کې يو ځل ويل.

تجربه شوې گټوره پايله:

(۱) د مصيبت څخه د مال، اولادونو او نورو شيانو ساتل:

ابن عمر رضی الله عنه د رسول صلی الله عليه وسلم څخه روايت کوي، بې شکه هغه وفرمايل: « مَنْ رَأَى مُبْتَلًى فَقَالَ: الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي عَاقَانِي مِمَّا ابْتَلَاكَ بِهِ وَفَضَّلَنِي عَلَى كَثِيرٍ مِّمَّنْ خَلَقَ تَفْضِيلًا، لَمْ يُصِبْهُ ذَلِكَ الْبَلَاءُ »^(۱).

ژباړه: څوک چې په مصيبت اخته کس وويني نو ودې وايي: الله جل جلاله لره حمد او ثنا ده، هغه ذات چې ما ته يې دهغه مصيبت نه روغتيا راکړې ده چې ته يې پرې مبتلا کړي يې، او زه يې غوره کړی يم په ډېرو هغه

(۱) امام أحمد په مسند کې په صحيح سند روايت کړی: (۵۶۰۵)، په دعا ويلو کې به غږ نه لوړوی ترڅو هغه گمان ونه کړي چې ته په هغه پورې ملنډی وهی.

مخلوقاتو باندې چې هغه پیدا کړي دي، نو دغه مصیبت به ور ونه رسېږي. دا ژغورنه په هر مصیبت کې عامه ده، کله چې دې ناروغه کس ولید نو دا دعا ووايه چې الله جل جلاله دې د هغه له ناروغۍ وساتي، که د چا اولاد دې بی لاری ولید نو سپکاوي او پیغور مه ورکوه، بلکې دا دعا ووايه چې اولاد دې ترې خلاصی ومومي، که چېرته دې ترافیکي پیښه ولیده، په تجارت کې د چا له تاوانه خبر شوي نو همداسې وکړه، او همدا رنگه په هر مصیبت کې...

اړینه فائده:

د مصیبت ځپلو د لیدلو پر وخت د دې سترې دعا ویل، سره له دې د هغوی د تیروتنې نه عبرت اخستل او له هغه څخه د ځان ساتنې کیفیت، او د مصیبت ځپلو سره مرسته او ورته نصیحت کول مشروع عمل دی، نه ملنډي، سپکاوی، پیغور او هغه کړنې کول چې ځینې کم عقل یې کوي. لکه څرنگه چې دا دعا له مصیبت څخه ساتنه کوي، همدا رنگه په مصیبت ځپلو پورې توکې کول پر مصیبت د اخته کېدو لامل ګرځي، په حدیث کې راځي: «لَا تُظْهِرِ الشَّمَاتَةَ لِأَخِيكَ فَيَرْحَمَهُ اللَّهُ وَيَبْتَليَكَ»^(۱). ژباړه: د خپل ورور په مصیبت خوښي مه ښکاره کوه، په هغه به الله جل جلاله رحم وکړي او تا به پرې مبتلا کړي.

(۱) امام ترمذي، طبراني او همداسې نورو له معاذ-رضی الله عنه- څخه مرفوعاً روایت کړي، امام ترمذي وايي: حدیث حسن غریب دي، وګوره: د عبد الرحمان الأثری کتاب تمیز الطیب من الخبیث (ص ۱۷۱)، وګوره اذکار د امام نووي رحمه الله: (۵۴۲).

شهادت دیته وایي: چې یو مسلمان خپل ورور ته په هغه گناه پیغور ورکړې چې هغه ترې توبه ویستلې وی، او یا په خبرو، حرکاتو او یا په بل ډول په هغه پسې ملنډې او ریشخند ووهي، دا ډېره ناوړه کړنه ده ډېر کم ورته د خلکو پام کېږي، په اثر کې راځي: «مَنْ عَيَّرَ أَخَاهُ بِذَنْبٍ لَمْ يَمُتْ حَتَّى يَعْمَلَهُ»^(۱).

ژباړه: څوک چې خپل ورور ته په گناه پیغور ورکړي نو تر هغې به مړ نشي چې تر څو دغه گناه ترسره نه کړي.

(۱) امام ترمذي روایت کړي دي: (۲۵۰۵).

ژغورونکي عم — لونه

لومړۍ: د سحر لمونځ په جمع کول

طریقه: دهرې ورځ لمونځ پخپل وخت کول.

تجربه شوي ګټور اغیز:

(۱) د انسي او جني شیطانونو څخه د خوندیتوب لمونځ:

امام مسلم د جندب بن عبد الله رضي الله عنه نه روايت کوي هغه وييلي دي: رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايلي دي: «مَنْ صَلَّى الصُّبْحَ فِي جَمَاعَةٍ فَهُوَ فِي ذِمَّةِ اللَّهِ فَلَا يَطْلُبُكُمُ اللَّهُ فِي ذِمَّتِهِ بَشْيٍ، فَإِنَّهُ مَنْ يَطْلُبُهُ مِنْ ذِمَّتِهِ بَشْيٍ يُذَرِّكُهُ ثُمَّ يَكْبَهُ عَلَى وَجْهِهِ فِي نَارِ جَهَنَّمَ»^(۱).

ژباړه: څوک چې د سحر لمونځ په جماعت سره وکړي نو هغه د الله جل جلاله په ذمواړی کې شو، الله جل جلاله دې تاسې د خپلې ذمې په اړه په څه شي کې ونه غواړي ځکه الله جل جلاله چې د خپلې ذمې په اړه څوک په کوم شي کې وغواړي نو هغه رانيسي او بيا يې پرمخې دجهنم اور ته غورځوي.

(۱) صحيح مسلم: (۲/۱۲۵)، د ماخوستن او سحر لمونځونه په جماعت سره کولو د فضيلت باب.

د حديث معنى ده: څوك چې الله تعالى د رضايت په خاطر د سحر لمونځ په جمعه سره وكړي نو دا په دنيا او اخرت كې د الله تعالى په امان او ژمنه كې شو، الله جل جلاله دې تاسې د خپلې ژمنې په اړه په كوم شي كې طلب نه كړي معنى دا چې: الله جل جلاله د هغه څه نه منع كړي چې هغه د مطالبې او غوښتنې لامل گرځي چې هغه سحر لمونځ كوونكي ته زيان رسول دي، او د نېولو لپاره د غوښتنې معنى ده: چې الله جل جلاله به يې په خپل حق كې د كمې او ژمنې د ماتولو لامله د نېولو لپاره وغواړي چې د الله تعالى څخه هېڅ تنبیدونكى خلاصيدای نه شي.

هغه چاته وگورئ چې د سحر لمونځ پريږدي چې ورځ يې څومره ناکراره وي، خوسحر لمونځ کونکی بيا د دې برعکس وي، او دا ليدلي او محسوسه ده.

دوهم: په پټه او ښکاره صدقه کول

طریقه: په هر وخت کې صدقه کول.

تجربه شوې ګټورې پایلې:

(۱) د افتونو او مشکلاتو څخه د صدقه کوونکي د خوندي

کېدو ستر سبب:

د انس بن مالک رضی الله عنه نه روایت دي، رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمایلي دي: «صَنَائِعُ الْمَعْرُوفِ تَقِي مَصَارِعَ الشُّوءِ، وَالْأَقَاتِ، وَالْهَلَكَاتِ»^(۱).

ژباړه: د ښیګنو کول د افتونو، بډیو او هلاکت له ځای څخه انسان ساتي.

ابراهیم النخعي ویلي دي: "دوی لیدل چې صدقه د انسان څخه ظلم منع کوي"^(۲).

(۲) صدقه کول د الله جل جلاله غوسه وژني، او له ناوړه مرګ

څخه انسان ساتي:

د ابو سعید الخدری رضی الله عنه څخه روایت دي، وایي: رسول الله

(۱) مستدرک د حاکم: (۱۲۴/۱)، امام البانی په صحیح الجامع کې صحیح ګرځولي دي: (۷۰۷/۲)، د حدیث شمېره ده: (۲۷۹۵)،.

(۲) شعب الإيمان د بیهقي: (۲۸۳/۳)، د حدیث شمېره ده: (۳۵۵۹).

صلى الله عليه وسلم فرمايلي دي: « صَدَقَةُ السَّرِّ تُطْفِئُ غَضَبَ الرَّبِّ »^(۱).

ژباړه: په پټه صدقه ورکول د رب العزت غوسه وژني.

عمرو بن عوف رضی الله عنه وايي: بې شکه رسول صلی الله عليه وسلم فرمايلي د: «إِنَّ صَدَقَةَ الْمُسْلِمِ تَزِيدُ فِي الْعُمْرِ، وَتَمْنَعُ مِيتَةَ السَّوْءِ»^(۲).

ژباړه: يقينا د مسلمان صدقه عمر زياتوی او د بد مرگ څخه يې منع کوي.

(۳) صدقه کول د ژغورنې پرته د ناروغۍ درملنه ده کله چې

پرې د تداوی نیت وکړای شي:

د ابو امامه رضی الله عنه نه روایت دي، رسول صلی الله عليه وسلم فرمايلي دي: «دَاوُوا مَرَضَاكُمْ بِالصَّدَقَةِ»^(۳).

ژباړه: تاسې خپل ناروغان په صدقه تداوي کړئ.

ابن الحاج ويلي دي: (له صدقې څخه موخه دا ده چې ناروغه خپل ځان له جل جلاله څخه په هغه اندازه اخلي چې د هغه په وړاندې ده د نفس له ارزښت سره برابر وي، د صدقې لپاره خامخا قاطع اغيز وي، ځکه خبر

(۱) معجم الصغير د طبراني: (۲/۲۰۵)، د حديث شمېره ده: (۱۰۳۳)، امام الباني په صحيح الجامع کې صحيح گرځولي دي: (۲/۷۰۲)، د حديث شمېره ده: (۳۷۵۹).

(۲) امام ترمذي روايت کړی او حسن يې گرځولی، د صدقې نور دنيوی او اخروی فضيلتونه نه ذکر کو ځکه دلته زمونږ خبری يواځې د صدقې د ژغورنې په اړه دی.

(۳) طبراني او بیهقي روايت کړی، او امام الباني په صحيح الجامع کې صحيح گرځولی دی: (۱/۶۳۴)، د حديث شمېره: (۳۳۵۸).

ورکونکي هم رېښتني دي او له چا چې خبر ورکړل شوی هغه هم سخی او احسان کونکی دی^(۱).

د تجربې پایله:

واقعیت او لیدنه دا ثابتوي: چې انسان سره د الله جل جلاله مرسته هغه د صدقې او او مال خرڅ کونې په اندازه وي.

او رزق د صدقې او ورکړې په اندازه انسان ته راځي، دلیل یې دعائشې رضی الله عنها کېسه ده: (یوې غریبې ترې پداسې حال کې سوال وکړ چې هغه روژه وه او په کور کې له یوې ډوډۍ پرته بل څه نه لرل خپلې وینځې ته یې وویل: هغې ته ډوډۍ ورکړه، وینځې ورته وویل: تاسره له دې پرته بل څه نشته چې ته پرې روژه ماته کړې، هغې ورته وویل ډوډۍ ورکړه، وینځه وایې: ما ډوډۍ ورکړه کله چې مو ماښام کې کومې کورنۍ او یا کوم کس چې مونږ ته به یې ډالۍ روارله مونږ ته گډه او دهغې چاري ډالۍ راکړه، نو زه یې راوغوښتم او راته یې وویل: له دې یې وخوره دا ستا له ډوډۍ غوره دي)^(۲).

یو نیک عمله سړي خپل ناچاره گاونډي ته چې د ډیرو لونو پلار و، ښه اوبښه ورکړه، سړی د اوبو په پلټنه کې د ځمکې په سمڅو کې ورک شو،

(۱) کتاب المدخل د ابن الحاج: (۴/۱۴۱-۱۴۲).

(۲) په شعب الایمان د بیهقی کې د أبو هريرة - رضی الله عنه د حدیث تکراره ده: (۷/۱۹۱)، او امام البانی په صحیح الجامع کې صحیح ګرځولی دی، د حدیث شمیره: (۱۹۵۲).

کورنۍ يې اوه ورځې انتظار وکړو خو راستون نشو، کورنۍ يې فکر وکړ چې مړ دی نو د هغه مال يې تقسيم کړ، بچيانو يې هغه اوبڼه راياده کړه چې پلار يې گاونډي ته وړيا ورکړه وه، ځامنو يې اوبڼه له گاونډي بېرته راستنه کړه، گاونډي يې له بچيانو وغوښتل چې هغه سمڅه وروښايي او بيا يې د هغه لتون شروع کړ، ترڅو يې په داسې حال کې وموند چې مرگ ته نږدي و، ترې ويې پوښتل څرنگه دې له ډوډۍ او اوبو پرته ژوند تېر کړ، هغه وويل: هره ورځ ماته په لوبښي کې يخي شيدې راتلي خو له دو ورځو راهيسې بندې شوې، نو گاونډي يې خبر کړ چې د دو ورځو راهيسې دی ځامنو له ما اوبڼه ستنه کړي ده.

د ازمېښت حکمت، او د راتلو پر وخت يې روا کړنې

ازمېښتونه، مصيبتونه ستونزې او کړاوونه د الله جل جلاله له کوفي او تقديرې سنتو څخه دي الله جل جلاله فرمايي: ((وَلَنَبْلُوَنَّكُمْ بِشَيْءٍ مِّنَ الْخَوْفِ وَالْجُوعِ وَنَقْصٍ مِّنَ الْأَمْوَالِ وَالْأَنْفُسِ وَالثَّمَرَاتِ وَبَشِّرِ الصَّابِرِينَ)).

ژباړه: او موږ هرومرو په وېره، خطر، لوږه، د سر او مال په تاوان او د عائداتو په خساره کې په اخته کولو په تاسې ازمېښت کوو، او (ای پېغمبر ﷺ) صبر کوونکو ته زېری ورکړه.

د الله جل جلاله له لورې امتحان او مصيبت د مؤمن او کافر دواړو لپاره وي، د مؤمن لپاره به يا سزا وي تر څو د آخرت سزا يې راکمه شي، يا به د هغه گناهونه رږوي او مرتبې به يې لوړوي، او يا به هغه د صبر حوصلې او ايمان ازموینه وي، خو د کافر لپاره بيا يوازې هغه د کفر، نافرمانۍ او سرغړونې سزا ده.

خو دا ټول د الله جل جلاله تقدير او پرېکړې ته ورگرځي، يقينا کله داسې ډلې ازمېښت او امتحانوي چې نور له هغوی ډېر بدتر وي، کله مؤمنان امتحانوي او کافرو ته مهلت ورکوي، مونږ دا پخپلو عقلونو نشو قياسولی، بلکې دا د الله جل جلاله هغه نهايت حکمت پورې اړه لري چې شايد له مونږ څخه پټ وي.

خو د مصيبت او امتحان اساسي لامل د انسانانو گناهونه نافرمانی او کفر دی او دلیل پرې دالله جل جلاله او د رسول ﷺ رښتنې ویناوې دي الله عزوجل فرمایي: ((ظَهَرَ الْفَسَادُ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ بِمَا كَسَبَتْ أَيْدِي النَّاسِ لِيُذِيقَهُمْ بَعْضَ الَّذِي عَمِلُوا لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ)).

ژباړه: په وچه او لمدۀ کښي د خلکو (د لاسونو) په عملونو سره فساد ښکاره شوي دي؛ نو (الله جل جلاله) په دوی باندې د هغو عملونو (د سزا) خوند څکوي چي دوی کړي دي، ښايي چي دوی راوگرځي.

همدا رنگه نبي ﷺ فرمايلي دي: «مَا مِنْ قَوْمٍ يُعْمَلُ فِيهِمْ بِالْمَعَاصِي هُمْ أَكْثَرُ وَأَعَزُّ مِمَّنْ يَعْمَلُ بِهَا، ثُمَّ لَا يُغَيِّرُونَهُ، إِلَّا يُوشِكُ أَنْ يَعْمَهُمُ اللَّهُ بِعِقَابٍ»^(١).

ژباړه: داسې يو قوم نشته چې په هغوی کې گناهونه ترسره کېږي او دوی ډېر او پياوړي وي له هغه چا نه چې گناه ترسره کوي، او دوی يې له گناه څخه نه منع کوي، مگر نږدې ده چې الله جل جلاله به ورته عام عذاب ورکړي.

(١) ابن ماجه روايت کړی او امام الباني صحيح کړي.

د مؤمنانو او نیکانو ازموینه او امتحانولو کې حکمتونه او گټې دي چې ځینې په لاندې ډول دي:

(۱) ازموینه او امتحان د ایمان نښه ده: له رسول ﷺ وپوښتل شو: په خلکو کې تر ټولو سخت ازموینه او مصیبت پر چا راځي؟ هغه وفرمایي: «الْأَنْبِيَاءُ، ثُمَّ الصَّالِحُونَ، ثُمَّ الْأَمْثَلُ، فَلَا أَمْثَلُ مِنَ النَّاسِ، يُتَكَلَّى الرَّجُلُ عَلَى حَسَبِ دِينِهِ، فَإِنْ كَانَ فِي دِينِهِ صَلَابَةٌ زِيدَ فِي بَلَاءِهِ، وَإِنْ كَانَ فِي دِينِهِ رِقَّةٌ خُفِّفَ عَنْهُ»^(۱).

ژباړه: پیغمبران، بیا نیکان بیا چې څوک له خلکو څخه غوره وي، یو سړی به د خپلې دیندارۍ او نیکو عملونو برابر امتحانولی شي، که چېرې یې دین کلک او پیاوړي وي نو ازموینه او مصیبت پرې هم سخت راځي، او که چېرې یې په دین کې کمزوري او سستوالی وي نو ابتلاء او امتحان یې هم اسانه وي.

(۲) ازموینه او تکلیف راتلل الله جل جلاله لورې خپل بنده سره د مینې او محبت نښه ده، رسول ﷺ فرمایي: «وَإِنَّ اللَّهَ إِذَا أَحَبَّ قَوْمًا ابْتَلَاهُمْ»^(۲)
ژباړه: الله جل جلاله چې کله کوم قوم خوښ کړي نو هغوی ازموینه

^(۱) مسند د امام أحمد: (۲۸۲/۲)، د حدیث شمېره: (۱۸۴۱).

^(۲) امام أحمد او ترمذي روایت کړي.

او امتحان کړي.

(۳) ازمنښت او مصيبت دالله جل جلاله له لورې خپل بنده ته د سلامتيا او خيرغوښتنې د ارادې نښه ده: رسول ﷺ فرمايلي دي: «إِذَا أَرَادَ اللَّهُ بِعَبْدِهِ الْخَيْرَ عَجَلَ لَهُ الْعُقُوبَةَ فِي الدُّنْيَا ، وَإِذَا أَرَادَ اللَّهُ بِعَبْدِهِ الشَّرَّ أَمْسَكَ عَنْهُ بِذَنْبِهِ حَتَّى يُؤَافِي بِهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ»^(۱).

ژباړه: کله چې الله جل جلاله خپل بنده ته د خير رسولو اراده وکړي، نو هغه ته په دنيا کې سزا ورکړي، او کله چې الله جل جلاله خپل بنده ته د شر اراده وکړي نو هغه نه هغه د گناه لامله عذاب ايسار کړي ترڅو د قيامت په ورځ ورته پوره سزا ورکړي.

(۴) ازمنښت او مصيبت گناهونه رږوي که څه هم لږ وي، رسول ﷺ فرمايي: «مَا مِنْ مُسْلِمٍ يُصِيبُهُ آذًى، شَوْكَةٌ فَمَا فَوْقَهَا، إِلَّا كَفَرَ اللَّهُ بِهَا سِتًّا تَه كَمَا تَحْطُ الشَّجَرَةُ وَرَقَهَا»^(۲)

ژباړه: هېڅ يو مسلمان نشته چې هغه ته د اغزي او يا د هغې نه لوړ تکليف ورسې، مگر دا چې الله جل جلاله به ترې گناهونه داسې ورږوي لکه څرنگه چې ونه خپلې پانې رږوي.

ازمنښت او امتحان به کله په خير سره وي لکه: د مال او شتمنۍ ډېریدل او کله په شر سره لکه: ناروغۍ او داسې نور... لکه څرنگه چې الله تعالی

(۱) امام ترمذي روايت کړي.

(۲) متفق عليه حديث دی.

فرمايي: ((وَبَلَّوْكُمْ بِالشَّرِّ وَالْخَيْرِ فِتْنَةً)).

ژباړه: مونږ په خیر او شر سره په تاسې ټولو ازموینه او امتحان کوو.

کله چې مصیبت او تکلیف د الله جل جلاله په تقدیر سره واقع شي نو مسلمان لپاره لاندنې کړنې روا دي:

(۱) صبر کول: له قهر غوسې او شکایت څخه ځان ساتل او د مصیبت مشروع دعا ویل: «إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ، اللَّهُمَّ أَجِرْنِي فِي مُصِيبَتِي وَأَخْلُفْ لِي خَيْرًا مِنْهَا»^(۱).

ژباړه: موږ د الله یوو او د هغه (الله جل جلاله) لورې ته ور ګرځېدونکي یوو، یا الله ماته د دې مصیبت اجر راکړي او ماته له دې غوره بدله راکړي.

(۲) دالله جل جلاله په پرېکړه او قضاء رضایت: او دا ایمان لرل چې الله جل جلاله پرته له حکمت او خیر خواهي څخه پرېکړه نه کوي. تېر شوی دلایل دا ثابتوي.

(۳) شکر ویستل: چې دا تر ټولو لوړه مرتبه او دالله جل جلاله پرېکړې ته بشپړ تسلیمیدل دي، په سختۍ کې یوازې د الله جل جلاله حمد او ثنا ویل

^(۱) أبو سلمة روایت کړي دي، دا دعا أم سلمه- رضی الله عنها- وویلله الله جل جلاله ورته نبي الله صلی الله علیه وسلم د خاوند په توګه ورپه برخه کړ، وګوره صحیح الجامع د الباني-رحمه الله:- (۵۷۶۴).

پکار دي.

او په دې ځان پوهول چې څه تېر شو هغه د تقدیر په خیر او شر باندې ستا د ایمان درلودلو په پیاوړتیا دلالت کوي، او هغه څه چې تاته رسي نو له تا نه اوږي او هغه څه چې له تا اوږي تا ته نه درسي.

(۴) همدا رنگه د مصیبت لیرې کول: اود هغی په لیرې کولو کې د مرسته کونکو وسایلو لټون، هڅه کول او ترې گټه اخستل روا دی که چېرته مصیبت د لیرې کېدو وړ وي، چې ځینې وسائل یې په لاندې ډول دي:

(۱) الله جل جلاله ته توبه ویستل: الله جل جلاله ته ورستیدنه مصیبت لیرې کوي لکه څرنگه چې یې گناهونه راجذبوي.

دعا او الله جل جلاله ته عاجزی مصیبت لیرې کوي که چېرې یې په قبلیدو یقین وشي او له تلوار څخه ډډه وشي.

(۲) ورځنۍ وظیفه، دعاگانې، سحرني او ماشاماني اذکار ویل: ځکه دا یا مصیبت او تکلیف ودروي او یا یې کموي.

د اذکارو اغیز د دو لاملونو لامله کمېږي او زیاتېږي:

۱/ پیاوړی ایمان چې دا حق او رښتني دي، او دالله جل جلاله په فضل گټور دي.

۲/ په حاضر زړه توجه او غوږ نیول، ځکه دا دعا ده او دعا له غافله او لا پروا زړه نه قبلېږي لکه څرنگه چې رسول ﷺ فرمایلي دي.

(۳) مصیبت د مخنیوي ستره وسیله: له ناروغۍ څخه د تدوای په موخه د قران کریم لوستل دي، د قران کریم ټول ایتونه د روغتیا لپاره دي.

په نیکو اعمالو باندې د خپل وخت مشغولولو په موخه ځینې هغه ویناوې او کارونه چې د نبی صلی الله علیه وسلم نه په کې لوی اجر او ثواب ثابت دي:

لومړۍ: هغه اسانه او غوره ویناوې چې اجر او ثواب یې څو چنده دي.

(۱) دا کلمات ویل: «سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ، سُبْحَانَ اللَّهِ الْعَظِيمِ». رسول ﷺ فرمایلي دي: «كَلِمَتَانِ خَفِيفَتَانِ عَلَى اللِّسَانِ، ثَقِيلَتَانِ فِي الْمِيزَانِ، حَبِيبَتَانِ إِلَى الرَّحْمَنِ، سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ، سُبْحَانَ اللَّهِ الْعَظِيمِ» ژباړه: دوه کلمې او جملې دي، په ژبه وینلو کې سپکې او په تله کې درنې دي، الله جل جلاله ته ډیرې غوره دي، پاکي ده الله تعالی لره سره د ثنا او ستاینې د هغه، پاک دی الله تعالی چې لوی ذات دی.

(۲) دا کلمات ویل: «سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ عَدَدَ خَلْقِهِ، وَرَضَى نَفْسِهِ، وَزَنَةَ عَرْشِهِ، وَمِدَادَ كَلِمَاتِهِ».

رسول ﷺ فرمایلي دي: «لَقَدْ قُلْتُ بَعْدَكَ أَرْبَعُ كَلِمَاتٍ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ لَوْ وُزِنَتْ بِمَا قُلْتُ مِنْذُ الْيَوْمِ لَوَزْنَتْهُمْ؛ سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ عَدَدَ خَلْقِهِ وَرَضَا نَفْسِهِ وَزَنَةَ عَرْشِهِ وَمِدَادَ كَلِمَاتِهِ».

ژباړه: یقیناً ما له تا وروسته څلور کلمات دري ځل وویل، کچیرې ستا د ټولې ورځې له ذکر سره وتلل شي نو له هغې به درانده وي، پاکي ده الله جلا جلاله

لره او غوره ستاينه ده هغه لره په اندازه د مخلوقاتو د هغه، د نفس د رضا د هغه، په وزن د عرش د هغه او په رنگ د کلماتو د هغه .

(٣) دا دعا ويل: « الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَطْعَمَنِي هَذَا وَرَزَقَنِيهِ مِنْ غَيْرِ حَوْلٍ مِنِّي وَلَا قُوَّةٍ ».

رسول ﷺ فرمايلي دي: «مَنْ أَكَلَ طَعَامًا فَقَالَ: الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَطْعَمَنِي هَذَا وَرَزَقَنِيهِ مِنْ غَيْرِ حَوْلٍ مِنِّي وَلَا قُوَّةٍ، غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ».

ژباړه: چا چې ډوډۍ وخوړه او بيا يې وويل: پاكي ده هغه ذات لره چې ماته يې دا خواړه راكړه، او ماته رزق راكوي بغير زما د قوت او طاقت نه، نو ټول مخكنې گناهونه به ورته وېشل شي.

همدا رانگه د ابو خنبلو او جامو اغوستلو پر وخت هم دا دعا ويل.

(٤) دا کلمات ويل: «سُبْحَانَ اللَّهِ الْعَظِيمِ وَبِحَمْدِهِ».

نبي ﷺ فرمايي: «مَنْ قَالَ: سُبْحَانَ اللَّهِ الْعَظِيمِ وَبِحَمْدِهِ، غُرِسَتْ لَهُ نَخْلَةٌ فِي الْجَنَّةِ».

ژباړه: څوك چې دا کلمات ووايي: پاكي ده الله تعالى لره چې لوی ذات دی، حمد او ثنا ده هغه لره، په جنت کې به د هغه لپاره د خرما نيا لگۍ کېنول شي.

(٥) دا کلمات ويل: «سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ».

رسول الله ﷺ فرمايلي دي: « مَنْ قَالَ حِينَ يُصْبِحُ وَحِينَ يُمَسِي: سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ مِائَةً مَرَّةً حُطَّتْ خَطَايَاهُ وَإِنْ كَانَتْ مِثْلَ زَبَدِ الْبَحْرِ، وَلَمْ يَأْتِ أَحَدٌ يَوْمَ الْقِيَامَةِ بِأَفْضَلَ مِمَّا جَاءَ بِهِ إِلَّا أَحَدٌ قَالَ مِثْلَ مَا قَالَ أَوْ زَادَ ».

ژباړه: څوک چې سحر او ماښام سل ځله: **سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ** ووايي، ټول گناهونه به يې ورژيږي اگر که سمندر د زگ هومره ول نه وي، او قيامت په ورځ به څوک د ده نه په غوره عمل راتلل ونه کړي، مگر هغه څوک چې د ده په شان يا د ده نه زيات عمل (ذکر) يې کړي وي .

دوېمه برخه: د ځينو ايتونو فضيلت:

(۱) ايت الکرسي د ويلو اجر :

رسول ﷺ فرمايلي دي: «مَنْ قَرَأَ آيَةَ الْكُرْسِيِّ دُبُرَ كُلِّ صَلَاةٍ مَكْتُوبَةٍ لَمْ يَمْنَعْهُ مِنْ دُخُولِ الْجَنَّةِ، إِلَّا الْمَوْتُ».

ژباړه: څوک چې د هر فرضي لمانځه څخه وروسته ايت الکرسي ولولي له مرگ پرته بل څه به يې جنت ته له ننوتلو ايسار نه کړي.

(۲) سورت کهف د اولنيو لسو ايتونو د يادولو فضيلت:

نبي ﷺ فرمايي: « مَنْ حَفِظَ عَشْرَ آيَاتٍ مِنْ أَوَّلِ سُورَةِ الْكَهْفِ، عُصِمَ مِنَ الدَّجَالِ ».

ژباړه: څوک چې د سورت کهف لومړني لس ايتونه حفظ کړي، نو د جال د فتني څخه به وساتل شي.

(۳) « قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ » د ويلو فضيلت:

رسول ﷺ فرمايي: « مَنْ قَرَأَ: قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ عَشْرَ مَرَّاتٍ بَنَى اللَّهُ لَهُ بَيْتًا فِي الْجَنَّةِ ».

ژباړه: څوک چې: قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ، لس ځله ووايي، الله جل جلاله به ورته په جنت کې مانۍ جوړه کړي .

دریمه برخه: د اذان او لمونځونو فضیلت:

(۱) سحر د سنتو ثواب:

رسول ﷺ فرمایلي دي: «رَكْعَتَا الْفَجْرِ خَيْرٌ مِنَ الدُّنْيَا وَمَا فِيهَا».

ژباړه: د سحر دوه رکعتونه سنت لمونځ د دنیا او هغه څه نه غوره دي چې په دنیا کې دي.

(۲) سحر د فرضي لمونځ په جمعه سره د کولو اجر:

نبي ﷺ فرمایي: «مَنْ صَلَّى الصُّبْحَ فَهُوَ فِي ذِمَّةِ اللَّهِ».

ژباړه: څوک چې د سحر لمونځ په جمعه سره وکړي هغه د الله جل جلاله په ذمورۍ کې دي.

(۳) تکبیر تحریمه (اولني تکبیر) د رانیولو ثواب:

رسول ﷺ فرمایلي دي: «مَنْ صَلَّى لِلَّهِ أَرْبَعِينَ يَوْمًا فِي جَمَاعَةٍ يُدْرِكُ التَّكْبِيرَةَ الْأُولَى كُتِبَ لَهُ بَرَاءَتَانِ: بَرَاءَةٌ مِنَ النَّارِ، وَبَرَاءَةٌ مِنَ النِّفَاقِ».

ژباړه: څوک چې الله جل جلاله د رضایت لپاره څلویښت ورځې په جمعي سره لمونځ وکړي، حال دا چې تکبیر تحریمه رانیسي، د ده لپاره به دوه ډوله نجات ولیکل شي: جهنم د اور څخه نجات او د منافقت څخه خلاصی.

(۴) جمعي مانځه لپاره د چمتووالي او هغې ته د وختې تللو ثواب:
 نبی ﷺ فرمايي: «مَنْ غَسَلَ يَوْمَ الْجُمُعَةِ وَاغْتَسَلَ، ثُمَّ بَكَرَ وَابْتَكَرَ، وَمَشَى وَلَمْ يَرْكَبْ، وَدَنَا مِنَ الْإِمَامِ فَاسْتَمَعَ وَلَمْ يَلْغُ، كَانَ لَهُ بِكُلِّ خُطْوَةٍ عَمَلٌ سَنَةٍ أَجْرُ صِيَامِهَا وَقِيَامِهَا».

ژباړه: څوک چې د جمعي په ورځ غسل وکړي، بيا وختې جومات ته پياده لاړ شي، خطبې اوريدلو لپاره امام ته نږدې کښي او عبث کارونه ونه کړي، نو د ده لپاره به په هر قدم اخستلو باندې يو کال د تهجدو او روژې نيولو ثواب وليکل شي.

(۵) د اذان او په لومړۍ صف کې د لمونځ کولو فضيلت:
 رسول ﷺ ال فرمايلي دي: «لَوْ يَعْلَمُ النَّاسُ مَا فِي النِّدَاءِ وَالصَّفِّ الْأَوَّلِ؛ ثُمَّ لَمْ يَجِدُوا إِلَّا أَنْ يَسْتَهْمُوا عَلَيْهِ لَاسْتَهْمُوا».
 ژباړه: که چېرته خلکو د اذان او په لومړۍ صف کې د لمونځ کولو فضيلت پيژندلي، بيا به دوی نه موندلی به له دې چې له يو بل سره پرې خسني (پچه اچونه) واچوي.

(۶) د موکدو سنتو فضيلت:
 رسول ﷺ فرمايي: «مَنْ صَلَّى فِي يَوْمٍ وَلَيْلَةٍ ثِنْتَيْ عَشْرَةَ رَكْعَةً بُنِيَ لَهُ بَيْتٌ فِي الْجَنَّةِ»: أَرْبَعًا قَبْلَ الظُّهْرِ، وَرَكْعَتَيْنِ بَعْدَهَا، وَرَكْعَتَيْنِ بَعْدَ الْمَغْرِبِ، وَرَكْعَتَيْنِ بَعْدَ الْعِشَاءِ، وَرَكْعَتَيْنِ قَبْلَ صَلَاةِ الْفَجْرِ».

ژباړه: څوک چې په شپه او ورځ کې دولس رکعتہ سنت لمونځ وکړي، نو الله تعالی به ورله په جنت کې کور جوړ کړي، څلور رکعتہ د ماسپښين لمانځه نه

مخکې او دوه ترې وروسته، دوه رکعت د ماښام لمانځه نه وروسته، دوه رکعت د ماخوستن لمانځه نه وروسته او دوه رکعت د سحر د لمانځه نه مخکې.

(۷) د ماخوستن او سحر لمونځ په جمعې سره د کولو اجر:

نبي ﷺ فرمايي: «مَنْ صَلَّى الْعِشَاءَ فِي جَمَاعَةٍ، فَكَأَنَّمَا قَامَ نِصْفَ اللَّيْلِ، وَمَنْ صَلَّى الصُّبْحَ فِي جَمَاعَةٍ، فَكَأَنَّمَا صَلَّى اللَّيْلَ كُلَّهُ».

ژباړه: څوک چې د ماخوستن لمونځ په جمعه سره وکړي گویا کې دې انسان نیمه شپه عبادت وکړ، او څوک چې د سحر لمونځ په جمعه سره وکړي گویا کې دې انسان ټوله شپه عبادت وکړ.

(۸) سحر د لمانځه نه وروسته تر لمر راختلو پورې د الله تعالی ذکر کول او بیا دوه رکعت لمونځ کول:

رسول ﷺ فرمايي: «مَنْ صَلَّى الْفَجْرَ فِي جَمَاعَةٍ، ثُمَّ قَعَدَ يَذْكُرُ اللَّهَ حَتَّى تَطْلُعَ الشَّمْسُ، ثُمَّ صَلَّى رَكْعَتَيْنِ، كَانَتْ لَهُ كَأَجْرِ حَجَّةٍ وَعُمْرَةٍ تَامَّةٍ، تَامَّةٍ، تَامَّةٍ».

ژباړه: څوک چې د سحر لمونځ په جمعه سره اداء کړی، بیا د لمر راختلو پورې کېني او د الله جل جلاله ذکر کوي، بیا دوه رکعت لمونځ وکړي، نو د ده لپاره به پوره د حج او عمرې په اندازه ثواب وي.

څلورمه برخه: د ناروغانو پوښتنه او د مړي جنازه کول

(۱) د جنازې لمونځ کولو او بيا مړي د خښولو ثواب:

رسول ﷺ فرمايلي دي: «مَنْ شَهِدَ الْجَنَازَةَ حَتَّى يُصَلِّيَ، فَلَهُ قِيرَاطٌ، وَمَنْ شَهِدَ حَتَّى تُدْفَنَ كَانَ لَهُ قِيرَاطَانِ»، قِيلَ: وَمَا الْقِيرَاطَانِ؟ قَالَ: «مِثْلُ الْجَبَلَيْنِ الْعَظِيمَيْنِ».

ژباړه: څوک چې د جنازې لمانځه ته حاضر شي نو د هغه لپاره د يو قيراط په اندازه ثواب دی، او څوک چې جنازې ته حاضر شو تر دې چې مړي دفن شي نو د هغه لپاره دوه قيراطه اجر دی، چا وپوښتل چې قيراط څه شی دی؟ هغه وفرمايل: «د دو لويو غرونو په څې، عبد الله بن عمر رضي الله عنه وويل: يقينا مونږ ډېر قيراطونه ضائع کړي دي.

(۲) مصيبت ځپلي ته د تسلي ورکولو اجر:

رسول ﷺ فرمايي: «مَنْ عَزَى مُصَابًا فَلَهُ مِثْلُ أَجْرِهِ».

ژباړه: څوک چې مصيبت ځپلي ته تسلي ورکړي نو د هغه لپاره به هم د هغې په شان اجر وي.

همدا شان فرمايي: «مَا مِنْ مُؤْمِنٍ يُعْزِي أَخَاهُ بِمُصِيبَةٍ، إِلَّا كَسَاهُ اللَّهُ سُبْحَانَهُ مِنْ حُلِّ الْكَرَامَةِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ».

ژباړه: هېڅ يو مسلمان خپل ورور ته د مصيبت پر وخت تسلي نه ورکوي، مگر دا چې الله جل جلاله به ورته د قيامت په ورځ عزت جامې ورواغوندي.

(۳) ناروغ د پوښتنې ثواب:

نبي ﷺ فرمايي: «مَا مِنْ مُسْلِمٍ يَعُودُ مُسْلِمًا غُدْوَةً إِلَّا صَلَّى عَلَيْهِ سَبْعُونَ أَلْفَ مَلَكٍ حَتَّى يُمَيِّسِي، وَإِنْ عَادَ عَشِيَّةً صَلَّى عَلَيْهِ سَبْعُونَ أَلْفَ مَلَكٍ حَتَّى يُصْبِحَ، وَكَانَ لَهُ خَرِيفٌ فِي الْجَنَّةِ».

ژباړه: داسې هېڅ مسلمان نشته چې د سحر په وخت د بل ناروغ مسلمان تپوس وکړي مگر دا چې تر ييگاه پورې به ورله (۷۰۰۰) ملائکې د رحمت سوال کوي، او که چېرته د ييگاه لخوا يې پوښتنه وکړي نو تر سحره پورې به ورله (۷۰۰۰) ملائکې د رحمت سوال کوي، او د ده لپاره به په جنت کې د خرماو باغ وي.

پنځمه برخه: د صدقې کولو ثواب او فضيلت:

(۱) د جومات جوړولو اجر:

نبي ﷺ فرمايي: «مَنْ بَنَى لِلَّهِ مَسْجِداً وَلَوْ كَمِفْخَصٍ قَطَاةٍ بَنَى اللَّهُ لَهُ بَيْتاً فِي الْجَنَّةِ».

ژباړه: څوک چې د الله جل جلاله د رضا لپاره جومات جوړ کړي اگر که د (قطاة نومې) مرغۍ د خالي هومره هم وي، الله تعالی به ورله په جنت کې کور جوړ کړي.

(۲) د قرض ورکولو ثواب:

رسول ﷺ فرمايي: «مَا مِنْ مُسْلِمٍ يُقْرِضُ مُسْلِمًا قَرْضًا مَرَّتَيْنِ إِلَّا كَانَ كَصَدَقَتِهَا مَرَّةً».

ژباړه: څوک چې يو مسلمان ته دوه ځلې قرض ورکړي، دا داسې ده لکه يو ځل چې يې صدقه کړي وي.

(۳) د قرضداري او تنگ لاسي سره د اسانتيا کولو اجر:

نبي ﷺ فرمايي: «كَانَ رَجُلٌ يُدَايِنُ النَّاسَ» ، «كَانَ يَقُولُ لِفَتَاهُ: إِذَا أَتَيْتَ مُعْسِرًا فَتَجَاوَزْ عَنْهُ، لَعَلَّ اللَّهَ يَتَجَاوَزُ عَنَّا، فَلَقِيَ اللَّهَ، فَتَجَاوَزَ عَنْهُ».

ژباړه: يو سړي به خلكو ته قرض ورکولو او خپل خادم (مزدور) ته به يې ويل: كله چې تنگ لاسي ته ورشي نو اساني ورسره وكړه، ښايي الله جل جلاله له مونږ سره اساني وكړي، د الله جل جلاله سره مخامخ شو نو ښښه يې ورته وكړه.

(۴) د صدقي او خيرات ورکولو فضيلت:

رسول ﷺ فرمايلي دي: «مَا نَقَصَتْ صَدَقَةٌ مِنْ مَالٍ».

ژباړه: صدقه او خيرات كول مال نه كموي.

همدا شان يې بل ځای فرمايلي دي: «سَبَقَ دِرْهَمٌ مِائَةَ أَلْفٍ» قَالُوا: يَا رَسُولَ اللَّهِ وَكَيْفَ؟ قَالَ: «رَجُلٌ لَهُ دِرْهَمَانِ فَأَخَذَ أَحَدَهُمَا فَتَصَدَّقَ بِهِ، وَرَجُلٌ لَهُ مَالٌ كَثِيرٌ فَأَخَذَ مِنْ عُرْضِ مَالِهِ مِائَةَ أَلْفٍ، فَتَصَدَّقَ بِهَا».

ژباړه: یو درهم د یو لک درهمو څخه مخکې شو، هغوی وویل: ای د الله پېغمبره دا څنګه؟ هغه وفرمایل: یو سړي سره دوه درهم وي نو په یو باندې صدقه وکړي، او بل سړی سره ډېر مال وي نو د خپل مال څخه یو لک درهم راوخلي او صدقه پرې وکړي.

شپږمه برخه: د روژې نیولو او تراویح کولو فضیلت:

(۱) الله جل جلاله د رضا په خاطر د روژې نیولو فضیلت: رسول ﷺ فرمایلي دي: «مَنْ صَامَ يَوْمًا فِي سَبِيلِ اللَّهِ؛ بَعَدَ اللَّهُ وَجْهَهُ عَنِ النَّارِ سَبْعِينَ خَرِيفًا».

ژباړه: څوک چې د الله تعالی په لار کې یوه ورځ روژه ونيسي نو الله جل جلاله به یې منځ د اويا (۷۰) کالو په اندازه د جهنم د اور نه لېري کړي.

(۲) عرفې او عاشوراء ورځو د روژو نیولو فضیلت:

له رسول ﷺ څخه عرفې ورځې د روژې نیولو د ثواب پوښتنه وشوه، هغه وفرمایل: «يُكَفِّرُ السَّنَةَ الْمَاضِيَةَ وَالْبَاقِيَةَ».

ژباړه: د تېر شوي او راتلونکي کال گناهونه رښوي.

همدا رنگه ترې عاشوراء ورځې د روژې وپوښتل شو، هغه وفرمایل: «يُكَفِّرُ السَّنَةَ الْمَاضِيَةَ».

ژباړه: د تېر شوي کال گناهونه بښي.

(۳) امام سره د تراویح لمونځ کولو ثواب:

نبي ﷺ فرمایي: «إِنَّ الرَّجُلَ إِذَا صَلَّى مَعَ الْإِمَامِ حَتَّى يَنْصَرِفَ كُتِبَتْ لَهُ قِيَامُ

لَيْلَةٍ».

ژباړه: يقينا كله چې يو سړي د امام سره تراويح وكړي تردې چې امام راستون شي، نو د ده لپاره به ټولې شپې د لمونځ كولو (قيام الليل) ثواب وليكل شي.

اومه برخه: ذى الحجي مياشتې د لومړنيو لسو ورځو فضيلت:

(۱) د نيك حج كولو اجر:

رسول ﷺ فرمايلي دي: «مَنْ حَجَّ فَلَمْ يَرْفُثْ وَلَمْ يَفْسُقْ رَجَعَ كَهَيْئَتِهِ يَوْمَ وَلَدَتْهُ أُمُّهُ».

ژباړه: څوك چې الله تعالى د رضا لپاره حج وكړي، د جماع او گناه كولو نه ځان وساتي نو له حج څخه به داسې راستون شي لكه په كومه ورځ چې مور زيږولى وي.

همدا شان نبي ﷺ فرمايلي دي: «الْحَجُّ الْمَبْرُورُ لَيْسَ لَهُ جَزَاءُ إِلَّا الْجَنَّةُ».

ژباړه د نيك حج لپاره بدله نشته مگر جنت دى.

(۲) لوى اختر د قربانى كولو ثواب:

نبي ﷺ صل فرمايلي دي: «سُنَّةُ أَبِيكُمْ إِبْرَاهِيمَ» قَالُوا: فَمَا لَنَا فِيهَا يَا رَسُولَ اللَّهِ؟ قَالَ: «بِكُلِّ شَعْرَةٍ حَسَنَةٌ».

ژباړه: قربانى ستاسو د پلار ابراهيم عليه السلام سنت دى، نو هغوى وويل: نو زمونږ لپاره په كې څه اجر دى، اې پېغمبره؟ رسول الله وفرمايل: د هر وينښته په مقابل كې يوه نيكې ده.

(۳) د ذی الحجې میاشتې په لومړنیو لسو ورځو کې د نیکو عملونو اجر او ثواب:

نبي ﷺ فرمایي: «مَا مِنْ أَيَّامٍ الْعَمَلُ الصَّالِحُ فِيهَا أَحَبُّ إِلَى اللَّهِ مِنْ هَذِهِ الْأَيَّامِ» يَعْنِي الْعَشَرَ، قَالُوا: يَا رَسُولَ اللَّهِ، وَلَا الْجِهَادُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ؟ قَالَ: «وَلَا الْجِهَادُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ، إِلَّا رَجُلٌ خَرَجَ بِنَفْسِهِ وَمَالِهِ فَلَمْ يَرْجِعْ مِنْ ذَلِكَ بِشَيْءٍ».

ژباړه: د ذی الحجې لسو ورځو په څېر داسې ورځې نشته چې الله جل جلاله ته په کې نیک عمل ډیر محبوب او خوښ وي، نو صحابوو وپوښتل: ای د الله رسول! د الله په لار کې جهاد هم ورته محبوب نه دی؟ هغه وفرمایل: د الله په لار کې جهاد هم د هغې سره برابر نه دی مگر هغه څوک چې د خپل مال سره د الله په لار کې ووځي او بیا له هېڅ شي سره بېرته راستون نشي.

اتمہ برخه: د ښه نیت، علم او عدالت کولو فضیلت:

(۱) د نیک نیتۍ ثواب:

نبي ﷺ فرمایي: «مَثَلُ هَذِهِ الْأُمَّةِ كَمَثَلِ أَرْبَعَةِ نَفَرٍ: رَجُلٌ آتَاهُ اللَّهُ مَالًا وَعِلْمًا، فَهُوَ يَعْمَلُ بِعِلْمِهِ فِي مَالِهِ، يُنْفِقُهُ فِي حَقِّهِ، وَرَجُلٌ آتَاهُ اللَّهُ عِلْمًا وَلَمْ يُؤْتِهِ مَالًا، فَهُوَ يَقُولُ: لَوْ كَانَ لِي مِثْلُ هَذَا عَمَلْتُ فِيهِ مِثْلَ الَّذِي يَعْمَلُ»، قَالَ رَسُولُ اللَّهِ - ﷺ -: «فَهُمَا فِي الْأَجْرِ سَوَاءٌ، وَرَجُلٌ آتَاهُ اللَّهُ مَالًا وَلَمْ يُؤْتِهِ عِلْمًا، فَهُوَ يَخْطِئُ فِي مَالِهِ، يُنْفِقُهُ فِي غَيْرِ حَقِّهِ، وَرَجُلٌ لَمْ يُؤْتِهِ اللَّهُ عِلْمًا وَلَا مَالًا، فَهُوَ يَقُولُ: لَوْ كَانَ لِي مِثْلُ مَا لِهَذَا عَمَلْتُ فِيهِ مِثْلَ الَّذِي يَعْمَلُ» قَالَ رَسُولُ اللَّهِ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ -: «فَهُمَا فِي الْوِزْرِ سَوَاءٌ».

ژباړه: د دې امت مثال د څلورو کسانو په څېر دي: هغه څوک چې الله جل جلاله ورته علم او مال دواړه ورکړي وي، د علم له لارې خپل مال په خپل ځای (د الله په لار) کې مصرفوي، بل هغه څوک دی چې الله تعالی ورته علم ورکړي وي خو مال یې نوي ورکړي هغه وايي: که چېرته ما سره د پلاني په شان مال وی نو ما به د هغه په څېر مصرف کړي وی، رسول ﷺ وفرمایل: دا دواړه په ثواب او اجر کې یو شان دي، بل هغه کس دی چې الله تعالی ورته مال ورکړي وي خو علم یې نوي ورکړي، نو هغه پخپل مال کې ګډوډ وي، بې ځایه یې (په حقه یې نه) مصرفوي، او بل هغه څوک دی چې الله تعالی ورته علم او مال دواړه نوي ورکړي خو دی وايي: که چېرته ما سره د پلاني په شان مال وي نو ما به د هغه په څېر (بې ځایه) مصرف کړي وی، رسول ﷺ وفرمایل: دا دواړه په ګناه کې سره برابر دي.

(۲) د علم فضیلت:

رسول ﷺ فرمایلي دي: «مَنْ سَلَكَ طَرِيقًا يَبْتَغِي فِيهِ عِلْمًا، سَهَّلَ اللَّهُ لَهُ طَرِيقًا إِلَى الْجَنَّةِ، وَإِنَّ الْعَالَمَ لَيَسْتَغْفِرُ لَهُ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ...».

ژباړه: څوک چې علم د زدکړې لار ونيسي نو الله تعالی به ورته د جنت لار اسانه کړي، او یقیناً د عالم لپاره دځمکو او اسمانونو اوسیدونکي بښنه غواړي.

(۳) د عدالت کولو فضیلت:

رسول ﷺ فرمایلي دي: «إِنَّ الْمُقْسِطِينَ عِنْدَ اللَّهِ عَلَى مَنَابِرَ مِنْ نُورٍ عَنْ يَمِينِ الرَّحْمَنِ وَكَلَّمَا يَدَيْهِ يَمِينُ الَّذِينَ يَعْدِلُونَ فِي حُكْمِهِمْ وَأَهْلِيهِمْ وَمَا وَلُّوا».

ژباړه: يقينا عدل کوونکي به د الله تعالى په وړاندې د رڼا په منبرونو باندې د هغه ښې لور ته وي او د الله جلا جلاله دواړه لاسونه ښي دي (خرنگه چې د هغه له شان سره مناسب دي)، دا هغه کسان دي چې پخپله پاچاهۍ، کورنۍ او دوی ته په ورسپارل شوی شيانو کې عدل کوي.

نهمه برخه: د صبر او جهاد کولو فضيلت:

(۱) په کار کې د سختۍ اسانيدل:

يوه ورځ فاطمه رضي الله عنها د نبی ﷺ نه د خادم غوښتنه وکړه رسول ﷺ فاطمې او علي رضي الله عنهما دواړو ته وفرمايل: «أَلَا أَعْلَمُكُمْ خَيْرًا مِّمَّا سَأَلْتُمَا إِذَا أَخَذْتُمَا مَضَاجِعَكُمْ أَنْ تُكَبِّرَا اللَّهَ أَرْبَعًا وَثَلَاثِينَ وَتُسَبِّحَا ثَلَاثًا وَثَلَاثِينَ وَتَحْمَدَاهُ ثَلَاثًا وَثَلَاثِينَ فَهُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ مِنْ خَادِمٍ».

ژباړه: ايا تاسو ته هغه څه نه درسایم چې ډېر غوره دي د هغه څه نه چې تاسو یې غوښتنه کړي؟ کله چې د خپل خوب ځای کې اړخونه ولگوئ نو (۳۴) ځلې الله اکبر ووايي، (۳۳) ځلې سبحان الله ووايي او (۳۳) ځلې الحمد لله ووايي دا ستاسې لپاره د مزدور نه غوره دي.

(۲) په سختۍ او تکليفونو باندې د صبر کولو ثواب:

رسول ﷺ فرمايي: «مَا يُصِيبُ الْمُسْلِمَ مِنْ نَصَبٍ، وَلَا وَصَبٍ، وَلَا هَمٍّ، وَلَا حَزَنٍ، وَلَا أَذًى، وَلَا غَمٍّ، حَتَّى الشَّوْكَةُ يُشَاكَّهَا، إِلَّا كَفَّرَ اللَّهُ بِهَا مِنْ خَطَايَاهُ».

ژباړه: يو مسلمان ته سترتيا، خفگان، پريشاني، زيان او غم نه رسي، تر دې چې اغزی يې په خپه کې لاړ شي مگر دا چې الله جل جلاله به يې په دې سره

گناهونه ورژوي.

(۳) د الله جل جلاله له ويرې د يو کار پرېښودلو اجر:

رسول ﷺ فرمايلي دي: «إِنَّكَ لَنْ تَدَعَ شَيْئًا اتَّقَاءَ لِلَّهِ إِلَّا أَعْطَاكَ اللَّهُ خَيْرًا مِنْهُ».

ژباړه: يقينا ته د الله تعالى له ويرې کوم شی نه پرېږدي مگر دا چې الله تعالى به درته د هغې غوره درکړي.

(۴) د ژبې او شرمگاه د ساتنې ثواب:

نبي ﷺ فرمايي: «مَنْ يَضْمَنْ لِي مَا بَيْنَ لَحْيَيْهِ وَمَا بَيْنَ رِجْلَيْهِ أَضْمَنْ لَهُ الْجَنَّةَ».

ژباړه: څوک چې ماته د هغه څه ضمانت راکړي چې د دو ژامو او خپو ترمنځ دي (ژبه او شرمگاه) نوزه به ورله د جنت ضمانت ورکړم.

(۵) الله جل جلاله نه د رښتنې شهادت غوښتلو اجر:

رسول ﷺ فرمايلي دي: «مَنْ سَأَلَ اللَّهَ الشَّهَادَةَ بِصِدْقٍ، بَلَغَهُ اللَّهُ مَنَازِلَ الشُّهَدَاءِ، وَإِنْ مَاتَ عَلَى فِرَاشِهِ».

ژباړه: څوک چې الله تعالى نه په رښتنې د شهادت سوال وکړي الله جل جلاله به يې د شهيدانو مقام ته ورسوي اگر که پخپله بستره کې هم مړ شي.

(۶) د الله جل جلاله په لاره کې د څوکۍ کولو ثواب:

رسول ﷺ فرمايي: «رِبَاطُ يَوْمٍ فِي سَبِيلِ اللَّهِ خَيْرٌ مِنَ الدُّنْيَا وَمَا عَلَيْهَا، وَمَوْضِعُ سَوْطٍ أَحَدِكُمْ مِنَ الْجَنَّةِ خَيْرٌ مِنَ الدُّنْيَا وَمَا عَلَيْهَا».

ژباړه: د الله جل جلاله په لاره کې يوه ورځ څوکۍ کول د دنيا او څه چې په دنيا کې دي له هغې غوره ده، په جنت کې ستاسې د لښتې (چوکي) په اندازه ځای له دنيا او څه چې په دنيا کې دي له هغې غوره دی.

(۷) د الله تعالی له ویرې د ژړلو اجر:

رسول ﷺ فرمایي دي: «عَيْنَانِ لَا تَمْسُهُمَا النَّارُ: عَيْنٌ بَكَتْ مِنْ خَشْيَةِ اللَّهِ، وَعَيْنٌ بَاتَتْ تَحْرُسُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ».

ژباړه: دوه سترگې دې چې هغې ته اور نه رسي، یوه هغه سترگه ده چې د الله تعالی له ویرې ژاړي او بله هغه سترگه ده چې د الله جل جلاله په لار کې څوکی کوي.

لسمه برخه: د خپلوۍ پاللو فضیلت:

(۱) خاوند د خوشحاله ساتلو اجر:

نبي ﷺ فرمایي: «أَيُّمَا امْرَأَةٍ مَاتَتْ، وَزَوْجُهَا عَنْهَا رَاضٍ، دَخَلَتْ الْجَنَّةَ».

ژباړه: هره ښځه چې وفات شي او خاوند ترې راضي وي، جنت ته به ننوځي.

(۲) لونیو د روزنې او پالنې ثواب:

رسول ﷺ فرمایي دي: «مَنْ ابْتُلِيَ مِنَ الْبَنَاتِ بِشَيْءٍ، فَأَحْسَنَ إِلَيْهِنَّ، كُنَّ لَهُ سِتْرًا مِنَ النَّارِ».

ژباړه: څوک چې د لونیو څخه په څه ازمېښت شي، له هغوی سره احسان او ښه رویه وکړي، هغوی به د ده لپاره له اور څخه پرده وگرځي.

(۳) خپلوۍ د پاللو ثواب:

رسول ﷺ فرمایي دي: «مَنْ سَرَّهُ أَنْ يُسَاطَ لَهُ فِي رِزْقِهِ، وَأَنْ يُنْسَأَ لَهُ فِي أَثَرِهِ، فَلْيَصِلْ رَحِمَهُ».

ژباړه: که څوک خوښه گڼي چې رزق یې پراخه شي او عمر یې زیات شي نو

خپلوي دې وپالي.

يوولسمه برخه: د محبت او ښې رويې فضيلت:

(۱) نيكانو خلكو سره د محبت او ناستې فضيلت:

نبي ﷺ فرمايي: «أَنْتَ مَعَ مَنْ أَحْبَبْتَ».

ژباړه: ته به له هغه چا سره يې چې ستا ورسره مينه او محبت وي. انس رضی الله عنه وايي: صحابه د دې حديث په څېر په بل څه نه دي خوشحاله شوي.

(۲) د مؤمنانو نارينو او ښځو لپاره د ښې غوښتلو اجر:

رسول ﷺ فرمايلي دي: «مَنْ اسْتَعْفَرَ لِلْمُؤْمِنِ وَالْمُؤْمِنَاتِ كَتَبَ اللَّهُ لَهُ بِكُلِّ مُؤْمِنٍ وَمُؤْمِنَةٍ حَسَنَةً».

ژباړه: څوك چې د مؤمنانو سړو او ښځو لپاره ښښه وغواړي، نو الله تعالى به ورته د هر مؤمن سړي او مؤمنې ښځې په بدل کې يوه نيكې وليكي.

(۳) چا ته د نيكۍ او خير ښوودلو ثواب:

رسول ﷺ فرمايي: «مَنْ دَلَّ عَلَى خَيْرٍ فَلَهُ مِثْلُ أَجْرِ فَاعِلِهِ».

ژباړه: څوك چې نيكۍ او خير ته لارښوونه وكړي د هغه لپاره د نيكۍ كوونكي په خير اجر دي.

(۴) د بېوزله او كونډې سره د ښيگڼې او مرستې كولو اجر:

نبي ﷺ فرمايي: «السَّاعِي عَلَى الْأَرْمَلَةِ وَالْمِسْكِينِ كَالْمُجَاهِدِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَوْ

الْقَائِمِ اللَّيْلِ الصَّائِمِ النَّهَارِ».

ژباړه: د کونډې او بېوزله سره مرسته کوونکي د الله تعالی په لار کې د جهاد کوونکي او یا د هغه چاپه څېر دي چې د شپې تهجد کوي او د ورځې روژه نیسي.

(۵) یتیم د پالنې ثواب:

رسول ﷺ فرمایي دي: «أَنَا وَكَافِلُ الْيَتِيمِ فِي الْجَنَّةِ هَكَذَا، وَقَالَ يَأْصُبَعِيهِ السَّبَابَةُ وَالْوُسْطَى».

ژباړه: زه او د یتیم سرپرست به په جنت کې داسې یو، او بیا یې په خپله مسواکۍ او منځنۍ گوته باندې اشاره وکړه.

(۶) مسلمان ورور عزت او ناموس نه د دفاع کولو اجر:

نبي ﷺ فرمایي: «مَنْ رَدَّ عَنْ عَرَضِ أَخِيهِ رَدَّ اللَّهُ عَنْ وَجْهِهِ النَّارَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ».

ژباړه: څوک چې خپل ورور د عزت نه دفاع وکړي، الله تعالی به د قیامت په ورځ ده د مخ نه اور واړوي.

(۷) د ملاقات او لیدو په وخت کې یو بل ته د لاس ورکولو (مصافحه کولو) ثواب:

رسول ﷺ فرمایي: «مَا مِنْ مُسْلِمَيْنِ يَلْتَقِيَانِ فَيَتَصَافَحَانِ، إِلَّا غُفِرَ لَهُمَا قَبْلَ أَنْ يَتَفَرَّقَا».

ژباړه: داسې دوه مسلمانان نشته چې د لیدنې په وخت یو بل ته لاسونه ورکړي، مگر دا چې الله جل جلاله به ورته له جدا کېدو مخکې ببښه وکړي.

دولسمه برخه: د بنو اخلاقو فضيلت:

(۱) د بنو اخلاقو اجر:

نبي ﷺ فرمايي: «إِنَّ الْمُؤْمِنَ لَيُدْرِكُ بِحُسْنِ خُلُقِهِ دَرَجَةَ الصَّائِمِ الْقَائِمِ». ژباړه: يقينا مؤمن په بنو اخلاقو باندې د رڼوه دار او تهجد کونکي مرتبې ته رسي.

او همدا شان فرمايي: «وَبَيَّتَ فِي أَعْلَى الْجَنَّةِ لِمَنْ حَسُنَ خُلُقُهُ».

ژباړه: د بنو اخلاقو خاوند لپاره د جنت په اوچته برخه کې يو کور دی.

(۲) لارې نه د ضرري شيانو د ليرې کولو ثواب:

رسول ﷺ فرمايي دي: «لَقَدْ رَأَيْتُ رَجُلًا يَتَقَلَّبُ فِي الْجَنَّةِ فِي شَجَرَةٍ قَطَعَهَا مِنْ ظَهْرِ الطَّرِيقِ كَأَنَّهُ تُوْذِي النَّاسَ».

ژباړه: ما يو سړی وليد چې په جنت کې گرځيدلو، د لارې د منځ څخه هغه ونې د پريکولو له امله چې خلکو ته يې زيان رسولو.

(۳) د غوسې او قهر د کابو کولو اجر:

نبي ﷺ فرمايي: «مَنْ كَظَمَ غَيْظًا وَهُوَ يَسْتَطِيعُ أَنْ يُنْفِذَهُ دَعَاهُ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عَلَى رُءُوسِ الْخَلَائِقِ حَتَّى يُخَيَّرَهُ فِي أَيِّ الْحُورِ شَاءَ».

ژباړه: څوک چې خپل قهر او غوسه کابو کړي پداسې حال کې چې د پلي کولو توان يې لري، نو الله تعالی به يې د قيامت په ورځ د ټولو مخلوقاتو په مخکې راوبلي تردې چې د حورو په خوښولو کې به اختيار ورکړي.

(۴) د جنجال او درغو پرېښودلو اجر:

رسول ﷺ فرمايلي دي: «أَنَا زَعِيمُ بَيْتٍ فِي رِبَاضِ الْجَنَّةِ لِمَنْ تَرَكَ الْمِرَاءَ، وَإِنْ كَانَ مُحِقًّا، وَبَيْتٍ فِي وَسْطِ الْجَنَّةِ لِمَنْ تَرَكَ الْكَذِبَ وَإِنْ كَانَ مَارِحًا».

ژباړه: زه د جنت په غاړه کې هغه چا لپاره د کور زموار یم چې جنجال پرېږدي اگر که په حقه هم وي، او همدا رنگه د جنت په مینځ کې هغه چا لپاره د کور زموار یم چې دروغ پرېږدي اگر کې په توکو کې ول نوي.

دیارلسمه برخه: الله جل جلاله سره اړیکې د ساتلو فضیلت:

(۱) د اخرت په اړه د فکر کولو اجر:

رسول ﷺ فرمايلي دي: «مَنْ كَانَتْ الْآخِرَةُ هَمَّهُ جَعَلَ اللَّهُ غِنَاهُ فِي قَلْبِهِ وَجَمَعَ لَهُ شَمْلَهُ، وَأَتَتْهُ الدُّنْيَا وَهِيَ رَاغِمَةٌ».

ژباړه: د چا سوچ او فکر چې د اخرت په اړه وي، الله تعالى به یې په زړه کې قناعت پیدا کړي، او خورا کارونو به یې راټول شي، دنیا به ورته پداسې حال کې راځي چې ذلیله به وي.

(۲) په الله جل جلاله باندې د رښتني توکل کولو فضیلت:

نبي ﷺ فرمايي: «لَوْ أَنَّكُمْ تَتَوَكَّلُونَ عَلَى اللَّهِ حَقَّ تَوَكُّلِهِ؛ لَرَزَقَكُمْ كَمَا تُرْزَقُ الطَّيْرُ، تَغْدُو خِمَاصًا، وَتَرُوحُ بِطَانًا».

ژباړه: که چېرته تاسو په الله جل جلاله باندې په رښتني سره توکل وکړئ، نو تاسې ته به د مرغانو په څېر رزق درکړي، چې سحر تشې ججورې ځي او ماښام ډکې ججورې بېرته راستنوي.

پای

الله جل جلاله دی په دنیا او اخرت کې زموږ حفاظت او ساتنه وکړي
وصلی الله علی نبینا محمد وعلی آله وصحبه اجمعین

أبو محمد عبد الله بن محمد بن عبد الرحمن السدحان
شقراء / لومړی محرم د چهارشنبې شپه کال: ۱۴۱۸ هجری قمری

د موضوعاتو نوم لړ:

- د شيخ د / عبد الله بن عبد الرحمن بن جبرين تقرير ۳
- د ليكوال سريزه ۵
- ژغورونكى وينـــــــــــــــــاوي ۸
- لومړى: بسم الله ويل ۸
- دوهم: سورت فاتحه لوستل ۱۱
- درېم: ايت الكرسى لوستل: ۱۶
- څلورم: د سورت بقرى وروستى دوه ايتونه لوستل: ۲۰
- پنځم: سورت اخلاص او معوذتين لوستل: ۲۳
- شپږم: لاندې كلمات زيات لوستل: ۲۷
- «لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ» ۲۷
- اوم: لاندې كلمات لوستل: ۲۹
- «بِسْمِ اللَّهِ الَّذِي لَا يَضُرُّ مَعَ اسْمِهِ شَيْءٌ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ» ۲۹
- اتم: لاندې كلمات لوستل: ۳۲
- «أَعُوذُ بِكَلِمَاتِ اللَّهِ التَّامَّاتِ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ» ۳۲
- نهم: لاندې كلمات لوستل: ۳۴
- «حَسْبِيَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَهُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ» ۳۴
- لسم: لاندې كلمات لوستل: ۳۵

- ۳۵ ... «بِسْمِ اللَّهِ ، تَوَكَّلْتُ عَلَى اللَّهِ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ».
- ۳۶ یوولسم : لاندی کلمات لوستل:
- «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ، وَلَهُ الْحَمْدُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ».
- ۳۶ دولسم : لاندی کلمات ویل:
- «أَعُوذُ بِاللَّهِ الْعَظِيمِ، وَبِوَجْهِهِ الْكَرِيمِ، وَبِسُلْطَانِهِ الْقَدِيمِ، مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ».
- ۴۱ دیارلسم: له الله جل جلاله زیاته بښنه غوښتل، چې تر ټولو غوره یې (سید الإستغفار) دی:
- ۴۲ څوارلسم: پر رسول صلی الله علیه وسلم زیات درود ویل:
- ۴۶ پنځلسم: لاندی کلمات ویل:
- ۵۰ «أَسْتَوْدِعُكُمْ اللَّهَ الَّذِي لَا تُضِيعُ وَدَائِعُهُ».
- ۵۰ شپاړسم: لاندی کلمات ویل:
- ۵۲ «: الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي عَاقَانِي مِمَّا ابْتَلَاكَ بِهِ وَفَضَّلَنِي عَلَى كَثِيرٍ مِمَّنْ خَلَقَ تَفْضِيلًا».
- ۵۲ ژغورونکی عمـلونه
- ۵۵ لومړی: د سحر لمانځ په جمع کول
- ۵۵ دوهم: په پټه او ښکاره صدقه کول
- ۵۷ د ازمیښت حکمت، او د راتلو پر وخت یې روا کړنې خطا!

د مؤمنانو او نيكانو په ازمينښت او امتحانولو کې
حکمتونه او گټې دى چې ځينې په لاندې ډول دى: خطا! الإشارة
 المرجعية غير معرفة.

(۱) ازمينښت او امتحان د ايمان نښه ده: خطا! الإشارة
 المرجعية غير معرفة.

(۲) ازمينښت او تکليف راتلل الله جل جلاله خپل بنده سره
 د مينى او محبت نښه ده: خطا! الإشارة المرجعية غير معرفة.

(۳) ازمينښت او ابتلاء د الله جل جلاله له لورې خپل بنده ته
 د سلامتيا او خير د ارادې نښه ده: خطا! الإشارة المرجعية غير معرفة.

(۴) ازمينښت او مصيبت گناهونه رږوى اگر که لږ هم
 وى: خطا! الإشارة المرجعية غير معرفة.

کله چې مصيبت او تکليف د الله جلاله په تقدير واقع
شى نو مسلمان لپاره لاندې کړنې روا دى: خطا! الإشارة المرجعية
 غير معرفة.

(۱) صبر کول: خطا! الإشارة المرجعية غير معرفة.

(۲) د الله جل جلاله په پريکړه او قضاء رضايت: خطا! الإشارة
 المرجعية غير معرفة.

(۳) شکر ويستل: خطا! الإشارة المرجعية غير معرفة.

ځينى هغه ويناوې او کارونه چې د نبى صلى الله عليه

وسلم نه په کې لوی اجر او ثواب ثابت دی: ٦٧

لومړی: اسانه او غوره ويناوې چې اجر او ثواب يې څو چنده

دی. خطا! الإشارة المرجعية غير معرفة.

دویم: د ځينو ایتونو فضیلت. خطا! الإشارة المرجعية غير معرفة.

دریم: د اذان او لمونځونو فضیلت خطا! الإشارة المرجعية غير معرفة.

څلورم: د ناروغانو پوښتنه او د مړي جنازه کول خطا! الإشارة

المرجعية غير معرفة.

پنځم: د صدقې کولو ثواب او فضیلت خطا! الإشارة المرجعية غير

معرفة.

شپږم: روژې او د تراویح کولو فضیلت خطا! الإشارة المرجعية غير

معرفة.

اوم: ذی الحجې میاشتې د لومړنيو لسو ورځو فضیلت خطا!

الإشارة المرجعية غير معرفة.

اتم: د ښه نیت، علم او عدل کولو فضیلت خطا! الإشارة المرجعية غير

معرفة.

نهم: د صبر او جهاد کولو فضیلت .. خطا! الإشارة المرجعية غير معرفة.

لسم: د خپلوی پالو فضیلت خطا! الإشارة المرجعية غير معرفة.

یوولسم: د محبت او ښې رویې فضیلت خطا! الإشارة المرجعية غير

معرفة.

دولسم: د ښو اخلاقو فضیلت خطا! الإشارة المرجعية غير معرفة.

ديارلسم: الله جل جلاله سره د تعلق ساتلو فضيلت خطاً! الإشارة

المرجعية غير معرفة.

پای ۸۷

iLovePDF